

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

4
เรื่อง

การศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

**Study on Farmer' Asparagus Production in
Amphur. Banglen Changwat Nakhonpathom**

โดย
นางสาวจรรยา หันธุหิม

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2533

ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์

[Signature] 20/5/33

(อาจารย์ย่นฤชิต แวตศรีห้อง)

กรรมการวิทยานิพนธ์

[Signature] 21/5/33

(อาจารย์สุภสมบุรณ์ อิงรัตนากร)

กรรมการวิทยานิพนธ์

[Signature] 22/5/33

(อาจารย์มานิต กำประกอบ)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] 26/5/33

(อาจารย์แสนนิต หงษ์ทรงเกียรติ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา 6068
เลขทะเบียน.....
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
วันที่ เดือน ปี..... 1 Jun 2009 จากขอเอกสารนี้ที่มีการนำไปใช้

ปท:
๑ 148 ก
2533

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

Study on Farmer' Asparagus Production in

Amphur Banglen Changwat Nakhonpathom

โดย

นางสาวจรรยา พันธุ์หิม

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

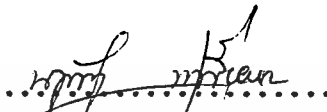
พ.ศ. 2533

ACC. NO.....
Date Received..... 13 ส.ย. 2533
Call No.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
โดย : น.ส.จรรยา พันธุ์ทิม
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

(อาจารย์ณชิต แววศรีม่วง)

หน่อไม้ฝรั่งเป็นอาหารที่กำลังเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ เป็นอาหารที่มีรสชาติและโภชนาการสูงชนิดหนึ่ง โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศยังมีความต้องการอยู่อีกมาก เช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ฮ่องกง บรูไน เป็นต้น แต่เนื่องจากประเทศเหล่านี้ไม่สามารถที่จะผลิตหน่อไม้ฝรั่งได้เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในประเทศ ประเทศไทยจัดได้ว่าเป็นประเทศที่ประสบผลสำเร็จในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งประเทศหนึ่ง เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการผลิต เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำ สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม ตลอดจนสามารถเก็บผลผลิตในระยะยาวนาน ดังนั้น อาชีพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของไทยน่าจะมีการขยายตัวให้มากกว่าทุกวันนี้ เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณการผลิตหน่อไม้ฝรั่งให้เพียงพอกับความต้องการของตลาด และยังเป็นการเพิ่มพูนรายได้แก่เกษตรกร ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในประเทศหันมาบริโภคหน่อไม้ฝรั่งกันให้มากขึ้น

ในการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะทราบสภาพทั่วไปของการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 88.33 มีอายุเฉลี่ย 38.30 ปี และมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2.80 คน และมีการจ้างแรงงานเฉลี่ยครอบครัวละ 2.27 คน อาชีพหลักที่เกษตรกรนิยมทำกันคือการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง มีการทำถึงร้อยละ 61.22 และผลิตหน่อไม้ฝรั่งเป็นอาชีพรองร้อยละ 41.84 เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินในการถือครองเป็นของตนเองร้อยละ 60.48 และมีพื้นที่ในการทำเกษตรอยู่ในช่วง 1-5 ไร่ร้อยละ 42.86 เกษตรกรจะได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 30.03 ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลนนั้น เกษตรกรส่วนมากจะผลิตหน่อไม้ฝรั่งในพื้นที่เฉลี่ย 4.94 ไร่ และใช้ทุนส่วนตัวร้อยละ 73.21 พันธุ์ที่ใช้ปลูกกันเป็นส่วนใหญ่คือพันธุ์ ยูนิเวอร์ซิตี ออฟ แคลิฟอร์เนีย ร้อยละ 72.45 โดยใช้ระยะปลูก 70 x 80 เซนติเมตร ร้อยละ 27.55 เป็นการผลิตหน่อเขียวทั้งหมด และขยายพันธุ์โดยการเพาะกล้าแล้วย้ายมาปลูก ร้อยละ 89.80 จะปลูกแบบร่องเงินร้อยละ 80.61 ในการเตรียมดินนั้นเกษตรกรส่วนมากจะใช้จอบและแทรกเตอร์ร้อยละ 57.14 ใน 1 ปี จะมีการกำจัดวัชพืชเฉลี่ย 18.39 ครั้ง และตัดแต่งเฉลี่ยปีละ 7.43 ครั้ง การใส่ปุ๋ยจะใส่ทั้งปุ๋ย

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อินทรีย์และปุ๋ยเคมี โดยปุ๋ยอินทรีย์จะใส่ในช่วงพักต้น และปุ๋ยเคมีจะใส่เฉลี่ย 20.23 ครั้งต่อปี การปลูกหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรจะใช้น้ำจากแหล่งชลประทาน จะให้น้ำโดยใช้เรือคิดเป็นร้อยละ 63.27 และให้น้ำทุกวันในขณะที่เก็บผลผลิต ในเวลา 1 ปีเกษตรกรจะมีการพักต้นหน่อไม้ฝรั่ง คือ เก็บผลผลิตไปประมาณ 3 เดือนก็จะปล่อยพักไม่เก็บผลผลิตประมาณ 2 เดือน และจะทำการพรวนดินและพูนโคนเฉลี่ยปีละ 7.84 ครั้ง ในการเก็บผลผลิตเกษตรกรจะใช้มือดึงหน่อขึ้นมาจากต้น และจะเก็บผลผลิตในช่วงเช้า 6.00 - 9.00 น. การจำหน่ายจะมีการตัดเกรดเป็น 3 เกรด คือ A, B, C และ 4 เกรด คือ A, B, C, Z จะจำหน่ายประเภทหน่อเขียวในวันหนึ่ง ๆ จะจำหน่ายเฉลี่ย 23.77 กิโลกรัม โดยส่วนใหญ่จะขายส่งให้บริษัทร้อยละ 68.37 โดยไม่เสียค่าขนส่งแต่อย่างใด ราคาที่ทางบริษัทให้จะแบ่งตามเกรดที่แบ่งไว้คือ เกรด A ตูม ราคา กิโลกรัมละ 45 บาท เกรด A บาน ราคา กิโลกรัมละ 35 บาท เกรด B ตูม ราคา กิโลกรัมละ 31 บาท เกรด B บาน ราคา กิโลกรัมละ 26 บาท เกรด C ราคา กิโลกรัมละ 6 บาท และเกรด Z ราคา กิโลกรัมละ 5 บาท รายได้จากการขายหน่อไม้ฝรั่งในปี 2532 เฉลี่ย 87,967.04 บาท

ปัญหาที่พบในแปลงปลูกหน่อไม้ฝรั่งคือ โรคลำต้นไหม้ พบร้อยละ 56.73 และแมลงหนอนกระทู้ พบร้อยละ 75.61

ข้อเสนอแนะในการศึกษาในครั้งนี้มีความเห็นว่า รัฐบาลควรมีการส่งเสริมให้เกษตรกรได้ขยายพื้นที่ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการสนองความต้องการด้านตลาด และควรจัดหาแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ ให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการผลิตต่อไป และควรมีการสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เพื่อประโยชน์ในการจัดซื้อและจัดขายผลผลิตต่อตัวเกษตรกรเอง สำหรับผู้ที่สนใจต้องการทำวิจัยในเรื่องหน่อไม้ฝรั่ง ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับสภาพดินที่เหมาะสม ระยะเวลาปลูก และการตอบสนองต่อปุ๋ย เป็นต้น และเกษตรกรควรมีการศึกษาถึงสภาพตลาดของหน่อไม้ฝรั่งให้มากกว่านี้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ อาจารย์ณฤชิต แววศรีม่วง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางตั้งแต่ต้น ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณอย่างยิ่ง อีกทั้ง อาจารย์มานิต คำประกอบ และ อาจารย์ศุภสมบูรณ์ อิงรัตนากร ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและกรรมการปัญหาพิเศษ โดยให้ความช่วยเหลือในการตรวจทานแก้ไขรวมถึง คุณพิพัฒน์ จันทนา เกษตรตำบลอำเภอบางเลน และเจ้าหน้าที่ท่านอื่น ๆ ตลอดจนเกษตรกรในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท่านสุดท้ายที่จะกล่าวถึงและเป็นผู้สร้างหลักให้แก่ชีวิตของข้าพเจ้ามาตั้งแต่ต้นนั้นคือ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดและพี่สาวที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุนในการศึกษามา โดยตลอด ตั้งนั้นหากการศึกษาครั้งนี้มีความดีอยู่บ้าง นั่นคือ ผลของการกระทำของบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และพี่สาวที่ให้ทุนช่วย แต่หากเกิดการผิดพลาดประการใด นั้นเป็นเพราะความบกพร่องของข้าพเจ้าผู้ดำเนินงานเอง

จรรยา พันธุ์หิม
มีนาคม 2533

สารบัญ

สารบัญตาราง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
บทที่ 2 โครงร่างของทฤษฎี	5
การตรวจเอกสาร	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 วิธีการศึกษาและอุปกรณ์	13
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	15
สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	15
สภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง	21
ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร	33
บทที่ 5 สรุปวิจารณ์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	37
ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม	37
ข้อมูลด้านสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง	38
ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง	40
ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร	40
ข้อเสนอแนะ	41
เอกสารอ้างอิง	42
ภาคผนวก	44
สภาพทั่วไปของอำเภอบางเลน	45
แบบสอบถาม	49

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนที่อำเภอบางเลน	55
2 แสดงลักษณะต้นหน่อไม้ฝรั่ง	56
3 แสดงลักษณะหน่อที่สามารถเก็บเกี่ยวได้	57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้ฝรั่งกระป๋อง	2
2 แสดงปริมาณและมูลค่าการนำเข้าหน่อไม้ฝรั่งกระป๋อง	3
3 แสดงเพศ อายุ และระดับการศึกษาของเกษตรกร	17
4 แสดงจำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง	18
5 แสดงการประกอบอาชีพ	18
6 แสดงพื้นที่ทำการเกษตรและการถือครองที่ดิน	19
7 แสดงแหล่งความรู้เกี่ยวกับเรื่องหน่อไม้ฝรั่ง	20
8 แสดงพื้นที่และเงินทุนที่เกษตรกรใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง	25
9 แสดงพันธุ์และระยะปลูก	26
10 แสดงชนิดและวิธีการขยายพันธุ์	26
11 แสดงการเตรียมแปลงปลูกและเครื่องมือที่ใช้เตรียมดิน	27
12 แสดงการกำจัดวัชพืชและการตัดแต่งกิ่ง	27
13 แสดงการใส่ปุ๋ย	28
14 แสดงแหล่งน้ำ เวลา และวิธีการให้น้ำ	28
15 แสดงการหักต้นและพรวนดินพูนโคน	29
16 แสดงการเก็บผลผลิตและการคัดเกรด	29
17 แสดงปริมาณที่จำหน่ายในแต่ละวัน	29
18 แสดงลักษณะการขายและราคาผลผลิต	30
19 แสดงรายได้ของเกษตรกร	31
20 แสดงโรคและแมลง	31
21 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการผลิต	35
22 แสดงความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร	36
23 แสดงต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

หน่อไม้ฝรั่ง เป็นพืชผักที่เริ่มมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย เนื่องจากสามารถใช้บริโภคสดและใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปได้ ความต้องการของตลาดมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะตลาดบริโภคสดในต่างประเทศ ตลาดที่สำคัญได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกง บรูไน มาเลเซีย อังกฤษ เดนมาร์ก และแคนาดา เป็นต้น สำหรับการส่งออกผลิตภัณฑ์หน่อไม้ฝรั่งบรรจุกระป๋องก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน ตลาดนำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย การนำเข้าหน่อไม้ฝรั่งนั้นมีแต่ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ฝรั่งเท่านั้น ไม่มีการนำเข้าหน่อไม้ฝรั่งสด โดยส่วนใหญ่ประเทศไทยจะส่งผลิตภัณฑ์หน่อไม้ฝรั่งกระป๋องจากใต้หวัน และสาธารณรัฐประชาชนจีน

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้เริ่มดำเนิน โครงการเร่งรัดการผลิตหน่อไม้ฝรั่งมาตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา โดยเป็นโครงการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาให้ดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระหว่างภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ บริษัทเอกชนผู้รับซื้อผลผลิต และเกษตรกรผู้ปลูก โดยทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินงานเพื่อพัฒนาการผลิตหน่อไม้ฝรั่งให้มีปริมาณเพียงพอ และคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดให้มากที่สุด

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6 (2530 - 2534) ยังได้ให้ความสำคัญกับหน่อไม้ฝรั่ง โดยประกาศเป็นพืชเศรษฐกิจกับบางจังหวัดที่ปลูกกันมาก เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี ราชบุรี ราชบุรี และนครปฐมบางอำเภอ โดยเน้นให้เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกมากขึ้น และเนื่องจากประเทศอื่น ๆ ไม่สามารถผลิตหน่อไม้ฝรั่งได้ตลอดทั้งปีเหมือนประเทศไทย เช่น ประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศส จะผลิตหน่อไม้ฝรั่งได้เฉพาะเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายนเท่านั้น ดังนั้นโอกาสที่จะผลิตหน่อไม้ฝรั่งเพื่อส่งออกของไทยจึงมีแนวโน้มสูงขึ้น และเป็นอาชีพที่น่าจับตามองอาชีพหนึ่ง แต่ผลผลิตที่จะส่งไปขายนั้นจะต้องมีคุณภาพดีมาก จึงจะเป็นที่ต้องการของตลาด ปัจจุบันยังไม่มีใครศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง จึงสมควรมีการศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง เพื่อส่งเสริมความรู้และการปฏิบัติที่ถูกต้อง ในการผลิตและการตลาดไปยังเกษตรกรต่อไป

เอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณและมูลค่าการส่งออกหน่อไม้ฝรั่งกระป๋อง

ปริมาณ : กิโลกรัม

มูลค่า : พันบาท

ปี	2526		2527		2528		2529		2530*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
บราซิล	-	-	202	8.27	-	-	-	-	-	-
สิงคโปร์	940	15.33	1,760	57.85	3,450	137.59	-	-	-	-
สหรัฐอเมริกา	-	-	272	6.03	-	-	-	-	31,152	462.16
ญี่ปุ่น	-	-	-	-	4,200	84.00	-	-	-	-
ออสเตรเลีย	-	-	-	-	2,200	138.28	-	-	-	-
มาเลเซีย	-	-	-	-	180	3.60	-	-	-	-
ฟิลิปปินส์	-	-	-	-	170	3.19	-	-	-	-
รวม	940	15.33	2,234	72.15	10,220	366.66	-	-	31,152	462.16

ที่มา : กรมศุลกากร

หมายเหตุ : *ตัวเลขเบื้องต้น

ตารางที่ 2 แสดงปริมาณและมูลค่าการนำเข้าหน่อไม้ฝรั่งกระป๋อง

ปริมาณ : กิโลกรัม
มูลค่า : พันบาท

ปี	2526		2527		2528		2529		2530*	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ไต้หวัน	2,592	96.03	9,396	317.39	9,072	383.82	5,412	346.45	-	-
สาธารณรัฐประชาชนจีน	-	-	-	-	-	-	1,020	51.80	-	-
รวม	2,592	96.03	9,396	317.39	9,072	383.82	6,432	398.24	-	-

ที่มา : กรมศุลกากร
หมายเหตุ : *ตัวเลขเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง
2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง
3. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง
2. ได้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง
3. ได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งนี้จะทำการศึกษากับเกษตรกร ในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 100 ราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาเรื่องสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งในครั้ง นี้ ได้ทำการตรวจเอกสารโดยมีขอบเขตในเรื่องประวัติความเป็นมา ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ พันธุ์ไม้ฝรั่ง การปลูกและการดูแลรักษา โรคแมลงและการป้องกันกำจัด ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประวัติความเป็นมา

วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ (2514) ความสนใจเกี่ยวกับหน่อไม้ฝรั่ง ได้ถูกสืบมาเป็นเวลานาน จนกระทั่งเมื่อไม่กี่ปีมานี้มีผู้ได้พบเห็นการปลูกหน่อไม้ฝรั่งสำหรับจำหน่ายสด และเพื่ออุตสาหกรรมบรรจุกระป๋องที่ไต้หวัน และได้นำความรู้นี้มาทดลองปลูกที่จังหวัดระยองเป็นเวลา 2 ปี จึงเป็นที่แน่ใจว่าหน่อไม้ฝรั่งสามารถปลูกได้ผลดีในประเทศไทย และผลผลิตที่ได้รับดีกว่าประเทศอื่น ๆ เสียอีก คือผลผลิตต่อไร่สูง และสามารถผลิตได้ตลอดปี ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการปลูกกันอย่างกว้างขวางที่ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ทั้งจำหน่ายสดและทำอุตสาหกรรมบรรจุกระป๋อง

กรมส่งเสริมการเกษตร (2520) ได้ศึกษาถึงแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญของไทย ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรหุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีพื้นที่ปลูกประมาณ 300 ไร่ พันธุ์ที่ใช้ปลูกกันอย่างแพร่หลายคือ พันธุ์นิวเวอร์ซิดีออฟแคลิฟอร์เนีย เบอร์ 309 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ไม่ต้องการอุณหภูมิต่ำ และเป็นพันธุ์เบาให้ผลผลิตประมาณ 600 - 1200 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี

ผาดิพงศ์ (2527) สำหรับสหกรณ์หุบกะพง สมาชิกทุกคนควรจะต้องปลูกหน่อไม้ฝรั่งครอบครัวละ 2 ไร่ เพื่อจะได้เป็นพืชที่ทำรายได้ให้แก่สมาชิก ปัจจุบันได้มีการขยายพื้นที่การผลิตเพิ่มขึ้นอีก

อำนวย (2530) หน่อไม้ฝรั่งมีถิ่นกำเนิดอยู่แถบชายฝั่งทะเลของยุโรปและเอเชีย ชาวกรีกได้นำจากเอเชียเข้าไปปลูกและเชื่อว่าทหารโรมันเป็นผู้เผยแพร่หน่อไม้ฝรั่งสู่ยุโรป

Iyzny (1979) - Cato (200 RC) รายงานว่าหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชที่มีรสชาติเป็นที่นิยมบริโภคในแถบ Impercal Rome และเชื่อว่าทหารโรมันเป็นผู้เผยแพร่หน่อไม้ฝรั่งสู่ยุโรป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

เมืองทองและสวีร์ตัน (2525) หน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชที่มีส่วนของลำต้นที่แท้จริงอยู่ใต้ดิน เรียกว่า "Crown" และมีส่วนของยอดหรือหน่ออ่อนแทงโผล่ขึ้นมาจากส่วนของ Crown เรียกว่า "Spear" ส่วนของหน่ออ่อนนำไปใช้ในการบริโภคสด แช่แข็ง และบรรจุกระป๋อง หรืออาจนำไปทำน้ำหน่อไม้ฝรั่ง (asparagus juice) เป็นต้น หน่อไม้ฝรั่งมีคุณค่าทางอาหารชนิดหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในน้ำหนกสด 100 กรัม พบว่ามี thiamine 0.12 มิลลิกรัม riboflavin 0.13 มิลลิกรัม และ niacin 0.88 มิลลิกรัม

กลุ่มเกษตรสัญจร (2530) ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหน่อไม้ฝรั่งชื่อสามัญ Asparagus ชื่อวิทยาศาสตร์ Asparagus officinalis Linn ตระกูล Liliaceae หรือ lily ซึ่งมีมากกว่า 150 สายพันธุ์

กรมส่งเสริมการเกษตร (2532) ระบบรากหน่อไม้ฝรั่งมี 2 ชนิด คือ รากอวบสด (รากสะสม) ซึ่งมีขนาดเท่ากับดินสอขนาดธรรมดา โดยทั่วไปจะเจริญทางด้านข้าง เจริญได้ 8 - 14 นิ้วต่อปี ระยะเวลาที่รากเจริญเต็มที่ใช้เวลา 3 - 4 ปี อาหารสะสมที่สำคัญคือ Sucrose รากอีกชนิดหนึ่งก็คือ รากดูดกลืนเจริญจากรากสะสมที่อ่อน รากของหน่อไม้ฝรั่งเมื่อโตเต็มที่แฉ่งออกไป 3 - 5 ฟุต หรือมากกว่า ลำต้นมี 2 ชนิด คือ เหง้า (ลำต้นใต้ดิน) จะอวบสั้น เจริญเติบโตประมาณ 2 นิ้วต่อปี และสร้างตา ซึ่งเจริญเป็นลำต้นเหนือดิน ลำต้นชนิดที่ 2 คือ หน่อ (Spear) หรือส่วนที่เจริญเป็นลำต้น ใบมีโครงสร้างขนาดเล็กปรุงอาหารได้น้อย ลำต้นซึ่งประกอบด้วย Chlorophyll เป็นส่วนที่ปรุงอาหารอย่างแท้จริง ดังนั้นลำต้นของหน่อไม้ฝรั่งจึงเป็นส่วนที่สร้างคาร์โบไฮเดรต ดอก ดอกของหน่อไม้ฝรั่งเป็นแบบ Dioecious คือมีต้นตัวผู้และตัวเมีย การค้นคว้าทดลองหลายแห่งพบว่าต้นตัวผู้และต้นตัวเมีย จะแตกต่างกันในด้านผลผลิตและขนาดของหน่อ โดยทั่วไปต้นตัวผู้จะให้หน่อมีขนาดเล็กกว่า ให้หน่อเร็วเก็บเกี่ยวได้นานเท่าต้นตัวเมีย

พันธุ์หน่อไม้ฝรั่ง

กรมส่งเสริมการเกษตร (2520) พันธุ์ที่ใช้ปลูกกันอย่างแพร่หลายคือพันธุ์ยูนิเวอร์ซิตี ออฟแคลิฟอร์เนีย เบอร์ 309 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ไม่ต้องการอุณหภูมิต่ำมาก และเป็นพันธุ์เบาให้ผลผลิตประมาณ 600 - 1200 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Roonen (1984) ทำการจดบันทึกข้อมูลในด้านผลผลิตของหน่อไม้ฝรั่งพันธุ์ Limbrass 18 และ Limbrass 26 เป็นเวลา 5 ปี พบว่าผลผลิตต้นผู้เฉลี่ยเท่ากับ 766 และ 652 กรัมต่อต้น และต้นตัวเมีย 580 และ 512 กรัมต่อต้น ตามลำดับ ดอกของหน่อไม้ฝรั่งมีขนาดเล็กเป็นจำนวนมากเกิดตามกิ่งและก้านใบ ดอกตัวผู้จะเห็นเด่นชัดมีสีเหลืองแถบเขียว ดอกตัวผู้จะมีเกสรตัวผู้สีเหลือง ส่วนดอกตัวเมียจะมีเฉพาะรังไข่ การเพาะจากเมล็ดจะมีโอกาสได้อัตราส่วนระหว่างต้นตัวผู้และต้นตัวเมีย 1:1 ผลเป็นแบบเบอร์รี่ 3 เซลล์ ลักษณะกลมขนาดเล็ก เมื่อผลอ่อนจะมีสีเขียวและเมื่อแก่จะมีสีแดง เมล็ดมีขนาดค่อนข้างใหญ่ เปลือกหุ้มเมล็ดสีดำมีลักษณะเป็นเหลี่ยม อาหารสำรองในเมล็ดส่วนใหญ่คือ Hemicellulose เมล็ดจะงอกได้ดีถ้าหากนำไปแช่น้ำอุณหภูมิ 28.9°ซ เป็นเวลา 3 - 5 วันโดยเปลี่ยนน้ำบ่อย ๆ เพื่อให้มีออกซิเจนเพียงพอ

สมพร (2532) พันธุ์หน่อไม้ฝรั่งในประเทศไทยเท่าที่มีการศึกษาและปลูกกันมามี 3 พันธุ์ คือ

1. แมรี่วอชิงตัน (Marywashington) เป็นพันธุ์แรกที่ประเทศไทยนำเข้ามาปลูกเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตดี เหมาะสำหรับการทำหน่อขาวและหน่อเขียว เป็นพันธุ์เบาไม่ต้องการอากาศหนาวให้ผลผลิตสูงหลังปลูกมาแล้ว 2 ปี
2. แคลิฟอร์เนีย (California 309 or UC 309) เป็นพันธุ์จากการทดสอบของศูนย์วิจัยและพัฒนาพืชผักในเวลา 1 ปี เป็นพันธุ์ที่แข็งแรงมีแนวโน้มให้ผลผลิตดีกว่าแมรี่วอชิงตัน และแคลิฟอร์เนีย 500 เล็กน้อย สามารถทำได้ทั้งหน่อขาวและหน่อเขียว
3. แคลิฟอร์เนีย 500 (California 500 or UC 500) พันธุ์นี้เป็นพันธุ์ที่ประเทศไทยนำเข้ามาล่าสุดให้ผลผลิตใกล้เคียงกับพันธุ์แมรี่วอชิงตัน

การปลูกและการดูแลรักษา

กรมส่งเสริมการเกษตร (2520) และผาดิพงศ์ (2527) การเก็บเกี่ยวหน่อไม้ฝรั่ง จะทำครั้งแรกเมื่อหน่อไม้ฝรั่งมีอายุประมาณ 7 - 10 เดือน หลังจากย้ายต้นกล้าลงแปลงปลูก หน่อที่ทำกรเก็บเกี่ยวมี 2 ประเภทคือ หน่อสีขาวและหน่อสีเขียว หน่อสีขาวเป็นหน่อที่มีขนาดใหญ่ มีสีขาว เก็บเกี่ยวขณะที่หน่อเริ่มแทงไหลพันผิวดินขึ้นมาไม่เกิน 2.5 เซนติเมตร หน่อยังไม่มียังเขียว วิธีเก็บเกี่ยวหน่อสีขาวต้องขุดดินรอบ ๆ โคนหน่อก่อนแล้วจึงใช้มือถอนหรือมีดตัดอย่างระมัดระวัง หลังจากนั้นจึงกลบดินไว้ตามเดิม ส่วนการเก็บเกี่ยวหน่อสีเขียวทำเมื่อไหลพันผิวดินขึ้นมาประมาณ 25 - 30 เซนติเมตร โดยใช้มือถอนหรือหักหน่อ เริ่มเก็บเกี่ยวเวลาประมาณ 06.00 น. ถึงเวลาประมาณ 09.00 น. เก็บเกี่ยวทุกวันยกเว้นในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ผลผลิตของหน่อไม้ฝรั่งจะลดลงมาก บางวันอาจจะไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้เลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมืองทอง (2525) ปุ๋ยที่แนะนำให้ใช้กับหน่อไม้ฝรั่งควรมีสัดส่วนของไนโตรเจน 1 ส่วน ฟอสฟอรัส 1 ส่วน และโพแทสเซียม 1 ส่วน เช่น ปุ๋ยสูตร 15 - 15 - 15 โดยใส่ตอนปลูกแบบปุ๋ยรองพื้นอัตรา 50 - 100 กิโลกรัมต่อไร่ และหลังจากปลูกแล้วควรรีไต่ปุ๋ยสูตรทุกเดือน อัตราประมาณ 10 - 20 กิโลกรัมต่อไร่ ใส่แบบโรยข้าวลงในร่องลึกประมาณ 7 - 8 เซนติเมตร ห่างจากต้นประมาณ 8 - 10 เซนติเมตร แล้วกลบดิน

ผาติพงศ์ (2527) เมื่อเก็บหน่อไม้ฝรั่งมาแล้ว หน่อสีเขียวจะถูกนำมาตัดขนาดโดยแบ่งเป็น 3 เกรด คือ เกรด A, B และ C ตามขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของหน่อ คือ เกรด A มีขนาดของเส้นผ่าศูนย์กลางยาวกว่า 0.8 เซนติเมตร เกรด B และ เกรด C มีขนาดของเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.6 ถึง 0.8 และสั้นกว่า 0.6 เซนติเมตร ตามลำดับ ส่วนหน่อขาวไม่มีการตัดขนาด แล้วนำหน่อไม้ฝรั่งแต่ละเกรดมาตัดโคนออกให้มีความยาวเท่า ๆ กัน จากนั้นนำหน่อไม้ฝรั่งแต่ละเกรดมามัดรวมกัน แต่ละมัดหนักประมาณ 0.4 - 0.6 กิโลกรัม แล้วเกษตรกรจึงนำส่งสหกรณ์ซึ่งเป็นผู้รวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายต่อไป ผลผลิตของหน่อไม้ฝรั่งขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดินและฤดูกาล เช่น ในช่วงฤดูฝนผลผลิตสูง แต่ในช่วงฤดูแล้งผลผลิตต่ำ อย่างไรก็ตาม ผลผลิตที่ได้ตลอดทั้งปีจะได้ประมาณวันละ 2 - 6 กิโลกรัมต่อไร่ อัตราส่วนโดยน้ำหนักของหน่อไม้ฝรั่งเกรด A, B และ C มีค่าประมาณ 5 : 2 : 1 ตามลำดับ

กรมส่งเสริมการเกษตร (2530) ตั้งแต่ปีที่ 2 เป็นต้นไปใช้ปุ๋ยสูตร 12 - 24 - 12 อัตรา 100 กิโลกรัมต่อไร่ โดยแบ่งใส่ 4 ครั้งต่อปี ในช่วงที่หน่อลดน้อยลง การใส่ปุ๋ยแต่ละครั้งควรรวนดินที่กลบโคนให้ร่วนซุยทุกครั้ง การใส่ปุ๋ย 4 ครั้งในแต่ละครั้งควรรีไต่ในเดือนพฤษภาคม กันยายน พฤศจิกายน และกุมภาพันธ์ โดยแต่ละครั้งที่ใส่ควรงดการเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ 20 วัน เพื่อให้หน่อไม้ฝรั่งมีการพักตัว

กลุ่มเกษตรกรสัญจร (2530) การให้ปุ๋ยหน่อไม้ฝรั่ง หากมีการศึกษาดินที่ปลูกก่อนจะเป็นการดี เพราะถ้าหากดินมีความอุดมสมบูรณ์สูงก็อาจจะลดปริมาณปุ๋ยลงได้บ้างตามสมควร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2532) สภาพดินฟ้าอากาศที่เหมาะสม หน่อไม้ฝรั่งสามารถปลูกได้ดีในสภาพดินที่มีการระบายน้ำและถ่ายเทอากาศดี ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกหน่อไม้ฝรั่งควรเป็นดินร่วนปนทราย

สมพร (2532) การเตรียมแปลงปลูก เนื่องจากหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชที่ต้องเจริญเติบโตอยู่ในแปลงปลูกนานถึง 4-5 ปี ดินปลูกจึงต้องมีความอุดมสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นการเตรียมดินจึงต้องทำให้ดี โดยการซุดหรือไถดินให้ลึกประมาณ 30 - 40 เซนติเมตร เก็บหญ้าหรือวัชพืชออก

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้หมด ใส่ปูนขาวอัตราไร่ละ 200 กิโลกรัม แล้วรดน้ำตามทันที ตากดินไว้ 10 - 15 วัน จากนั้นค่อยย่นให้ละเอียด

การย้ายปลูกระยะย้ายเมื่อต้นกล้าอายุประมาณ 5 - 6 เดือน ควรย้ายปลูกในขณะที่แดดยังอ่อนอยู่ประมาณ 16.00 - 18.00 น. เป็นเวลาเหมาะสมที่สุด กล้าที่ใช้ต้องแข็งแรงสมบูรณ์ คือ มีลักษณะต้นใหญ่ รากมาก กอใหญ่ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตสม่ำเสมอ การขุดต้นกล้าต้องระมัดระวังอย่าให้รากขาดเพราะจะทำให้ชะงักการเจริญ ตัดยอดให้เหลือ 15 ซม. แล้วแช่กอในน้ำยากันรา ซึ่งผสมไว้ให้เข้มข้นกว่าฉีดในแปลง 1 เท่า การเตรียมหลุมปลูกโดยทั่วไปจะขุดลึกประมาณ 15 ซม. รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยมูลสัตว์ 1 ช้อนชา ปุ๋ยเคมีสูตร 15 - 15 - 15 ประมาณ 2 ช้อนชา และปุ๋ยอินทรีย์ 2 กระป๋องนม คลุกเค้าให้เข้ากันแล้วกลบดินหนา 3 - 4 ซม. แล้วจึงนำกล้ามาปลูกหลุมละ 1 ต้น โดยแยกรากให้กระจายโดยรอบแล้วกลบดินรอบ ๆ ต้น

กรมส่งเสริมการเกษตร (ไม่ระบุปี พ.ศ.) ตลาดรับซื้อนั้นว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก จากสาเหตุที่คนไทยไม่นิยมรับประทานหน่อไม้ฝรั่งประกอบกับต้องลงทุนลงแรงมากด้วย ฉะนั้นก่อนตัดสินใจปลูกต้องหาทางที่จะขายให้ได้ก่อนจึงลงมือปลูก ตลาดต่างประเทศที่เราส่งออกก็มี ฮอลแลนด์ สิงคโปร์ และมาเลเซีย

โรคแมลงและการป้องกันกำจัด

กนิษฐา (2532) กล่าวถึงโรคที่สำคัญของหน่อไม้ฝรั่งและการป้องกันกำจัดไว้ดังนี้

1. โรคลำต้นไหม้ (Stem blight)

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา phamopsis sp.

ลักษณะอาการ ลำต้นเป็นแผลสีขาว เป็นแนวเดียวกับลำต้น เมื่อแผลกระจายกว้างขึ้นจะทำให้ลำต้นไหม้แห้งเป็นทางยาว

การป้องกันกำจัด

1. ก่อนย้ายกล้า ไปปลูกควรแช่ต้นกล้าด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช
2. ทำทางระบายน้ำอย่าให้ขังแฉะ
3. ถอนหรือตัดต้นที่เป็นโรคทิ้ง แล้วเผาทำลาย
4. ถ้ามีการระบาดควรฉีดด้วยสารพวก คาร์เบนดาซีน โปรปีนิบ

2. โรคเน่าเปื่อย (Wet rot)

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา Choanephora sp.

ลักษณะอาการ เกิดกับต้นอ่อน เชื้อโรคจะเข้าทำลายตรงปลายยอด ทำให้มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นใบใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะจำน้ำสีน้ำตาล บนแผลมีเส้นใยราสีเทาอ่อนงอกขึ้นมาเป็นก้อนตั้งตรงสั้น ๆ ที่ปลายโป่งออกเป็นหัวสีดำเล็ก ๆ มองเห็นชัดเจน อาการเน่าลุกลามรวดเร็วมากในขณะที่ฝนตกชุกต้นจะเน่ายุบไปทั้งแปลงภายใน 2 - 3 วัน

การป้องกันกำจัด ถอนทิ้งแล้ว ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชในกลุ่มของไตรโพรรีน และกลุ่มไฮอะเมนคาโซล ฉีดทุก 5 - 7 วัน

3. โรคเชอร์คอสสปอรา ไบลท์ หรือ บร๊านเชสสปอต

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา Cercospora asparagi Sacc.

ลักษณะอาการ จะพบในฤดูฝนร่วมกับโรคลำต้นไหม้ โดยจะมีแผลสีม่วงอมน้ำตาลหรือสีม่วงแดง เป็นจุดค่อนข้างกลม ตรงกลางมีสีเทา ขอบแผลไม่สม่ำเสมอ ขนาดของแผลเป็นจุดไม่แน่นอน แผลมีมากตามปลายกิ่งและยอด ทำให้ใบแห้งร่วง กิ่งแห้งตาย

การป้องกันกำจัด

1. กล้าก่อนปลูกควรแช่ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คอปรีอก คูปราวิท
2. ควรถอนหรือตัดส่วนที่เป็นโรคทิ้ง
3. ถ้ามีการระบาดของโรคควรฉีดพ่นด้วยสารพวก คอปเปอร์ออกไซด์ คลอไรด์

4. โรคแอนแทรกโนส (Anthracnose)

สาเหตุ เกิดจากเชื้อรา Colletotrichum sp.

ลักษณะอาการ จะเกิดแผลสีน้ำตาลอ่อนถึงเข้ม เป็นวงรียาวคล้ายวงปีของหน่อไม้ เป็นแนวเดียวกับลำต้น ขอบแผลชั้นนอกสุดจะเข้าคล้ายน้ำร้อนลวก ชั้นถัดไปเป็นวงปีซ้อนกันหลายชั้น สีน้ำตาลอ่อนและเข้มสลับกัน มีตุ่มเล็กน้ำตาล-ดำเกิดขึ้นตามขอบวงนั้น แผลจะแห้งขยายใหญ่มากขึ้น เป็นได้ทุกส่วนของลำต้น

การป้องกันกำจัด

1. ทำทางระบายน้ำอย่าให้ขังแฉะ
2. ถ้าโรคระบาดรุนแรงมาก ควรถอนต้นที่เป็นโรคทิ้งแล้วเผาเสีย
3. ใช้สารเคมีกลุ่ม คาร์เบนดาซีน และกลุ่มไพริเน็บ

กรมส่งเสริมการเกษตร แผลงศัตรูหน่อไม้ฝรั่ง

1. เพลี้ยไฟ (Thrips sp.) รูปร่างลักษณะ เป็นแมลงที่มีขนาดลำตัวไม่ถึง 1.5 มิลลิเมตร ลำตัวมีสีน้ำตาลค่อนข้างเหลือง มักจะอาศัยอยู่และซุกซ่อนคูดน้ำเลี้ยงภายในกาบใบ บริเวณลำต้นและซอกปลายหน่อไม้ฝรั่ง โดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะคูดน้ำเลี้ยงจากพืช ระบาดในช่วงอากาศแห้งแล้ง ถ้าพืชถูกทำลายรุนแรงจะทำให้เนครีแกร็น ปลายหน่อมีสีเหลืองซีด บริเวณลำต้นมีสีน้ำตาลและเหี่ยวเห็นได้ชัด

สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การป้องกันกำจัด

1. ในกรณีเก็บผลผลิตทุกวันควรวี คาร์โบซิลแฟน
2. ฉีดพ่นด้วย เมทธิโอคาร์บ อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
3. ยาทั้ง 2 ชนิดนี้ทำการฉีดพ่นทุก 5 วันต่อครั้งติดต่อกัน 3 - 4 ครั้ง และ

ควรรพ่นในช่วงเช้า

2. หนอนกระชู้ (*Agrotis* sp.) รูปร่างลักษณะมีสีน้ำตาลดำ อ้วน มีลำตัวเรียบ ประกอบด้วยตุ่มเล็ก ๆ สีดำมีขนาดลำตัวยาวประมาณ 3.5 - 4 ซม. โดยทั่วไปจะอาศัยอยู่ใต้ดินเวลากลางวัน และกัดกินพืชในเวลากลางคืน โดยจะทำลายเฉพาะต้นที่กำลังเจริญเติบโตและจะกัดกินจนต้นขาด ถ้าเป็นต้นใหญ่จะเข้าไปกัดกินจนต้นขาด ถ้าเป็นต้นใหญ่จะเข้าไปกัดกินภายในลำต้น

การป้องกันกำจัด

1. ทำลายวัชพืชซึ่งเป็นแหล่งวางไข่ของผีเสื้อ
2. ไม้แปลงที่สามารถให้น้ำได้ ควรท่อน้ำเข้าแปลง เพื่อให้หนอนออกจากที่หลบซ่อนแล้วเก็บทำลายเสีย
3. ใช้สารเคมีพวก ไพริทรอยด์ เช่น แอมบุซ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาปัตย์ (2514) จากการทดลองที่นิวเจอร์ซีและเมริแลนด์ ในเรื่อง ความต้องการปุ๋ยของหน่อไม้ฝรั่ง ให้เหตุผลคือ หน่อไม้ฝรั่งที่ต้องการปุ๋ยมากในฤดูฝนและฤดูเก็บเกี่ยว จากผลการทดลองที่เซาท์คาร์โรไลนา บอกว่าการใส่ปุ๋ยอัตราส่วน 10 - 8 - 5 และ 5 - 8 - 5 NPK ในจำนวน 270 กิโลกรัมต่อไร่ จะให้ผลผลิตมากที่สุด

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2530) มีโครงการแนวทางการพัฒนาการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเพื่อการส่งออก เพื่อสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ แหล่งปลูกที่สำคัญอยู่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบูรณ์ ราชบุรี กาญจนบุรี นครปฐม ระยอง นครราชสีมา และเพชรบุรี พื้นที่ปลูกก่อนปี 2530 มีประมาณ 2000 ไร่ ผลผลิตประมาณวันละ 3 - 5 ตันในปี 2530 มีโครงการเร่งรัดและส่งเสริมการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ทำให้พื้นที่ปลูกเพิ่มเป็น 5,000 - 6,000 ไร่ ผลผลิตประมาณวันละ 9 - 10 ตัน ผลผลิตที่ส่งออกส่วนใหญ่จะเป็นหน่อไม้ฝรั่งสีเขียวสด การแปรรูปเป็นหน่อไม้ฝรั่งบรรจุกระป๋องยังมีปริมาณน้อย ตลาดนำเข้าเดิมได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ และฮ่องกง ตลาดใหม่ที่มีศักยภาพในการส่งออกสูงก็คือ ญี่ปุ่น ซึ่งมีแนวโน้มความต้องการหน่อไม้ฝรั่งสดจากไทยเพิ่มขึ้น งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง คือ เกษตรกรยังขาดความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผลิตที่ถูกต้องตามหลักวิชาการของตลาด การขยายพื้นที่เพาะปลูกในบางแหล่งยังเพิ่มขึ้นได้ไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากขาดแหล่งน้ำ และยังไม่มีการศึกษาวิจัยเรื่องพันธุ์ที่เหมาะสมในแต่ละแหล่งผลิต ด้านการตลาดยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณความต้องการของตลาดต่างประเทศ คุณภาพผลผลิตและช่วงเวลาการนำเข้าที่เหมาะสมของแต่ละตลาด เกษตรกรในบางแหล่งปลูกยังมีภาวะผูกพันกับพ่อค้าคนกลางทั่วไป และยังไม่มีการรวมตัวเป็นกลุ่ม ทำให้ขาดอำนาจการต่อรอง

แนวทางการพัฒนาการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเพื่อการส่งออก จะมีการเร่งรัดให้มีการเพิ่มผลผลิตปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต และคุณภาพของผลผลิตตามความต้องการของตลาด โดยมีเป้าหมายการผลิตตามโครงการเร่งรัดการผลิตหน่อไม้ฝรั่งในพื้นที่ 8,000 ไร่ ผลผลิต 4,000 ตัน ในปี 2530 และขยายเป็น 25,000 ไร่ ผลผลิต 20,000 ตัน ในปี 2534 สนับสนุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่งแบบครบวงจรตามโครงการภายใต้แผนประสานความร่วมมือ 4 ภาค เพื่อการพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร โดยบริษัทเอกชนผู้ส่งออกจะให้การสนับสนุนในด้านเทคนิคการผลิต โดยการกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับหน่อไม้ฝรั่งเพื่อการส่งออก และจัดทะเบียนผู้ปลูก และควรมีแผนงานพัฒนาการผลิตดังนี้

งานวิจัย ศึกษาวิจัยพันธุ์ เพื่อให้ได้พันธุ์ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในแต่ละแหล่งผลิต เน้นการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพผลผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดและศึกษาวิจัยข้อมูลด้านการตลาด เช่น ปริมาณความต้องการ มาตรฐาน และคุณภาพของสินค้าในตลาดเป้าหมาย เพื่อจะได้วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการได้

งานสนับสนุน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิตเพื่อจำหน่ายและส่งออก เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในด้านการตลาด สนับสนุนการเกษตรและเกษตรกร หรือสหกรณ์ที่มีอยู่เดิม ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตลอดจนให้การสนับสนุนด้านสินเชื่อ เพื่อการผลิตและปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่จำเป็น

งานส่งเสริม ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเร่งรัดเพิ่มผลผลิต และปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตใหม่ ๆ ให้แก่เกษตรกร

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมจาก

ก. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยหน่วยงานต่าง ๆ

ข. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรโดยตรง โดยใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่งใน อำเภอ บางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 100 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

ตอนที่ 2. สภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

ตอนที่ 3. ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ เป็นการหาอัตราส่วนของข้อมูลเป็นร้อยละ ซึ่งใช้ในการคำนวณหาอัตราส่วนเป็นข้อมูลที่ได้มา

$$\text{ร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

n คือ จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา

N คือ จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2. หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต เป็นการรวบรวมข้อมูลแต่ละชุดของสมาชิกทั้งหมด หาค่าด้วยจำนวนสมาชิกที่ได้จากการศึกษา

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{x} คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนนรวมทั้งหมด

N คือ จำนวนตัวอย่างหรือจำนวนประชากรทั้งหมด

3. หาค่าพิสัย คือ ช่วงจากคะแนนสูงสุดถึงคะแนนต่ำสุดในข้อมูลแต่ละชุด ค่าพิสัยนี้ใช้เมื่อต้องการเปรียบเทียบการกระจายระหว่างข้อมูลอย่างคร่าว ๆ หรือตัวเลขแต่ละชุด

การจัดกระจายมากจนเห็นว่าจะต้องนำค่าพิสัยมาพิจารณาประกอบค่ากระจายอื่น ๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ลำดับความสำคัญของปัญหา และความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร
จะ ได้ตามลำดับ

ความสำคัญและความต้องการมาก

ความสำคัญและความต้องการปานกลาง

ความสำคัญและความต้องการน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

จากการศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรใน อำเภอบางเลน จังหวัด นครปฐม จำนวน 98 ราย ได้ผลปรากฏดังนี้

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

เพศ อายุ ระดับการศึกษา

เกษตรกรที่ผลิตหน่อไม้ฝรั่งในอำเภอบางเลน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 63.26 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 36.74 มีอายุเฉลี่ย 38.30 ปี ซึ่งมีเกษตรกรอายุต่ำสุด 18 ปี สูงสุด 72 ปี แต่โดยส่วนใหญ่แล้วมีอายุอยู่ในช่วง 30 - 39 ปี ร้อยละ 35.71 รองลงมาอยู่ในช่วง 20 - 29 ปี 40 - 49 ปี สูงกว่า 50 ปี และต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 23.47, 20.41, 17.35 และ 3.06 ตามลำดับ การศึกษาของเกษตรกรส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา คือ ป.4, ป.5 และ ป.6 ร้อยละ 93 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา คือ ม.3 ร้อยละ 4 และระดับอนุปริญา คือ ปวส. ร้อยละ 1.02 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

จำนวนแรงงานในครัวเรือนและแรงงานที่จ้างในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

แรงงานในครัวเรือนที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเฉลี่ยแล้วมีจำนวน 2.80 คน โดยแรงงานในครัวเรือนที่มีจำนวนต่ำสุดคือ 1 คน และแรงงานในครัวเรือนที่มีจำนวนสูงสุด คือมีจำนวน 6 คน ซึ่งเกษตรกรจะมีแรงงานในครัวเรือนอยู่ในช่วง 1 - 2 คน ร้อยละ 56.12 รองลงมา มีแรงงาน 3 - 4 คน และ 5 คนขึ้นไป ร้อยละ 33.67 และ 10.21 ตามลำดับ สำหรับการจ้างแรงงานนั้น โดยเฉลี่ยแล้วมีการจ้างแรงงานจำนวน 2.77 คน โดยบางครอบครัวไม่มีการจ้างแรงงานในการผลิตเลย และมีการจ้างแรงงานสูงสุดคือจำนวน 10 คน เกษตรกรจะไม่มีการจ้างแรงงานร้อยละ 54.08 รองลงมา มีการจ้างแรงงาน 1 - 2 คน 3 - 4 คน และ 5 คนขึ้นไป ร้อยละ 30.61, 11.22 และ 4.08 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประกอบอาชีพ

อาชีพหลักของเกษตรกรส่วนใหญ่คือ การผลิตหน่อไม้ฝรั่งทำกันร้อยละ 61.22 ทำนา ร้อยละ 34.69 ทำสวนและค้าขายเท่ากันคือ ร้อยละ 2.04 สำหรับอาชีพรองที่เกษตรกรทำกันคือ การผลิตหน่อไม้ฝรั่งร้อยละ 41.84 ไม่มีการทำอาชีพรองร้อยละ 39.80 ทำนาร้อยละ 9.18 รับจ้างร้อยละ 6.12 และเลี้ยงสัตว์ ค้าขาย ทำสวน เท่ากันคือร้อยละ 1.02 ดังตารางที่ 5

การถือครองที่ดินและการใช้พื้นที่ทำการเกษตร

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรส่วนมากมีที่ดินถือครองเป็นของตนเอง ร้อยละ 60.48 รองลงมาคือ ให้อื่นเช่าร้อยละ 33.87 และเช่าผู้อื่นร้อยละ 5.65 พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยแล้วจะมีพื้นที่ทำการเกษตรครอบครัวละ 15.07 ไร่ โดยบางครอบครัวมีพื้นที่ทำการเกษตรต่ำสุดเพียง 1 ไร่ และบางครอบครัวมีพื้นที่ทำการเกษตรสูงสุด 75 ไร่ ซึ่งจะมีพื้นที่ทำเกษตรในช่วง 1 - 5 ไร่ ร้อยละ 42.86 รองลงมามีพื้นที่ทำการเกษตร 20 ไร่ขึ้นไป 6 - 10 ไร่ 11 - 15 ไร่ และ 16 - 20 ไร่ ร้อยละ 12.24, 10.20 และ 7.14 ตามลำดับ ดังตารางที่ 6

แหล่งความรู้ที่ได้รับ

เกษตรกรที่ผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ส่วนมากจะได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องหน่อไม้ฝรั่งจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 30.03 รองลงมาได้รับความรู้จากเพื่อนบ้านร้อยละ 20.74 จากเกษตรกรผู้นำร้อยละ 19.20 จากตัวแทนบริษัทร้อยละ 14.55 จากแหล่งอื่น ๆ เช่น หน่วยปราบศัตรูพืชร้อยละ 9.88 จากพัฒนากรร้อยละ 3.72 จากอาจารย์จากวิทยาลัยเกษตรกรรม 2.17 และจากเจ้าพนักงาน ช.ก.ส. ร้อยละ 0.30 ตามลำดับ ดังตารางที่ 7

ตอนที่ 1 แสดงสภาพทั่วไปของเกษตรกรผู้ผลิตหน่อไม้ฝรั่งในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
จำนวน 98 ราย

ตารางที่ 3 แสดงเพศ อายุ และระดับการศึกษาของเกษตรกร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>เพศ</u>		
ชาย	62	63.26
หญิง	36	36.74
รวม	98	100
<u>อายุ</u>		
ต่ำกว่า 20 ปี	3	3.06
20 - 29 ปี	23	23.47
30 - 39 ปี	35	35.71
40 - 49 ปี	20	20.41
50 ปีขึ้นไป	17	17.35
รวม	98	100
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ประถมศึกษา	93	94.90
มัธยมศึกษา	4	4.08
อนุปริญญา	1	1.02
รวม	98	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอก 98068 และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนแรงงานในครอบครัว		
1 - 2 คน	55	56.12
3 - 4 คน	33	33.67
5 คนขึ้นไป	10	10.27
รวม	98	100
จำนวนแรงงานที่จ้าง		
ไม่มีการจ้างแรงงาน	53	54.08
จ้าง 1 - 2 คน	30	30.61
จ้าง 3 - 4 คน	11	11.08
จ้าง 5 คนขึ้นไป	4	4.08
รวม	98	100

ตารางที่ 5 แสดงการประกอบอาชีพ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง	60	61.22
ทำนา	34	34.69
ทำสวน	2	2.04
ค้าขาย	2	2.04
รวม	98	100
อาชีพรอง		
ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง	41	41.84
ไม่มีอาชีพรอง	39	39.80
ทำนา	9	9.18

เอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ 6.12 ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เลี้ยงสัตว์	1	1.02
ค้าขาย	1	1.02
ทำสวน	1	1.02
รวม	98	100

ตารางที่ 6 แสดงพื้นที่ทำการเกษตรและการถือครองที่ดิน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>พื้นที่ทำการเกษตร</u>		
1 - 5 ไร่	42	42.86
6 - 10 ไร่	12	12.24
11 - 15 ไร่	10	10.20
16 - 20 ไร่	7	7.14
20 ไร่ขึ้นไป	27	27.55
รวม	98	100
<u>ลักษณะการถือครองที่ดิน (N = 124)</u>		
เป็นเจ้าของที่ดิน	75	60.48
ให้ผู้อื่นเช่า	42	33.87
เช่าผู้อื่น	7	5.62
รวม	98	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 แสดงแหล่งความรู้เกี่ยวกับเรื่องหอไม้ฝรั่ง

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งความรู้ (N = 323)		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	97	30.03
เจ้าพนักงาน ช.ก.ส.	1	0.03
พัฒนากร	12	3.72
อาจารย์วิทยาลัยเกษตรกรรม	7	2.17
เกษตรกรผู้นำ	62	19.20
ตัวแทนบริษัท	47	14.55
เพื่อนบ้าน	67	20.74
อื่น ๆ	30	9.88
รวม	323	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13785

สภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งพื้นที่และทงที่ใช้ในการผลิต

เกษตรกรจะมีพื้นที่ที่ใช้ในการผลิตเฉลี่ย 4.94 ไร่ โดยพื้นที่ที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งต่ำสุดมีจำนวน 1 ไร่ และพื้นที่ที่ใช้ผลิตหน่อไม้ฝรั่งสูงสุดมีจำนวน 50 ไร่ เกษตรกรส่วนมากจะผลิตหน่อไม้ฝรั่งในพื้นที่ 1 - 5 ไร่ ร้อยละ 80.61 รองลงมาเกษตรกรจะใช้พื้นที่ในการผลิต 6 - 10 ไร่ ร้อยละ 15.31 และ 11 - 15 ไร่ ถึง 16 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 2.04 เท่านั้น สำหรับพื้นที่ที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งส่วนมากเป็นของตนเองร้อยละ 73.21 รองลงมาเป็นทุนจากการกู้ยืมจากญาติพี่น้องร้อยละ 15.18 ทุนจากการใช้บริการของ ธ.ก.ส. ร้อยละ 10.71 และทุนจากธนาคารพาณิชย์เพียงร้อยละ 0.89 ดังตารางที่ 8

พันธุ์และระยะปลูกลูกหน่อไม้ฝรั่ง

พันธุ์หน่อไม้ฝรั่งที่เกษตรกรนิยมปลูกร่วมกันแพร่หลายในอำเภอบางเลน ได้แก่ พันธุ์ยูนีเวอร์ซิตี ออฟ แคลิฟอร์เนีย 309 ซึ่งปลูกร่วมถึงร้อยละ 72.45 รองลงมา ได้แก่ พันธุ์ยูนีเวอร์ซิตี ออฟ แคลิฟอร์เนีย 500 มีการปลูกร้อยละ 20.41 และพันธุ์ Block Improve ปลูกร้อยละ 7.14 สำหรับระยะปลูกลูกหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรที่ปฏิบัติกันส่วนมากจะมีระยะที่ใกล้เคียงกันมาก แต่ระยะที่ใช้ปลูกร่วมกันมากคือ ใช้ระยะ 70 x 80 เซนติเมตร ร้อยละ 27.55 รองลงมาคือ ใช้ระยะ 80 x 80 เซนติเมตร 70 x 120 เซนติเมตร 80 x 120 เซนติเมตร 100 x 100 เซนติเมตร และ 100 x 120 เซนติเมตร ร้อยละ 18.37, 17.35, 15.31, และ 6.12 ตามลำดับ ดังตารางที่ 9

ชนิดและวิธีการขยายพันธุ์หน่อไม้ฝรั่ง

เกษตรกรที่ผลิตหน่อไม้ฝรั่งในอำเภอบางเลนนั้น จะผลิตหน่อไม้ฝรั่งชนิดหน่อเขียวกันทั้งหมด คือ มีการปลูกร่วมถึงร้อยละ 100 สำหรับการขยายพันธุ์ที่เกษตรกรที่นิยมปฏิบัติกัน คือ การเพาะกล้าแล้วย้ายไปปลูกปฏิบัติกันถึงร้อยละ 89.80 รองลงมาคือการใช้หน่อมาปลูกร้อยละ 7.14 และใช้เมล็ดร้อยละ 3.06 ตามลำดับ ดังตารางที่ 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามตัดแปลงเนื้อหาหรือแจ้งทางถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร

การเตรียมแปลงปลูกและเครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมดิน

เกษตรกรจะมีการเตรียมแปลงปลูกเป็นแบบร่องเงินมากที่สุด คือร้อยละ 80.61 และมีการเตรียมแปลงปลูกเป็นแบบร่องลูกพากร้อยละ 19.39 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมดินที่ใช้กันมากคือ ใช้จอบร่วมกับรถแทรกเตอร์ร้อยละ 57.14 รองลงมาคือการใช้จอบร้อยละ 42.86 ดังตารางที่ 11

การกำจัดวัชพืชและการตัดแต่งกิ่งใน 1 ปี

เกษตรกรจะมีการกำจัดวัชพืชในปีหนึ่ง ๆ จะทำเฉลี่ย 18.39 ครั้ง จำนวนครั้งที่เกษตรกรทำต่ำสุดคือ 8 ครั้งต่อปี และจำนวนครั้งที่เกษตรกรทำสูงสุดคือ 50 ครั้งต่อปี ซึ่งเกษตรกรจะทำระหว่าง 11 - 20 ครั้งต่อปี มากร้อยละ 62.24 รองลงมา 21 - 30 ครั้ง 30 ครั้งขึ้นไป และต่ำกว่า 10 ครั้งร้อยละ 22.45, 8.16 และ 7.14 ตามลำดับ สำหรับการตัดแต่งกิ่งนั้นในปีหนึ่ง ๆ จะทำเฉลี่ย 7.43 ครั้ง ซึ่งจะมีการตัดแต่งกิ่งต่ำสุด 2 ครั้งต่อปี และมีการตัดแต่งกิ่งสูงสุด 24 ครั้งต่อปี โดยจำนวนครั้งที่ปฏิบัติกันมากอยู่ในระหว่าง 0 - 5 ครั้งร้อยละ 45.92 รองลงมาคือระหว่าง 6 - 10 ครั้ง 11 - 15 ครั้ง และ 15 ครั้งขึ้นไปร้อยละ 23.47, 21.43 และ 9.18 ตามลำดับ ดังตารางที่ 12

การใส่ปุ๋ย

เกษตรกรจะทำการใส่ปุ๋ยบำรุงต้นหน่อไม้ฝรั่ง 2 ชนิด คือ ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมี โดยปุ๋ยอินทรีย์จะใส่ 2 ครั้งในระหว่างที่มีการพักต้นหน่อไม้ฝรั่ง ส่วนปุ๋ยเคมีในปีหนึ่งจะใส่เฉลี่ย 20.23 ครั้ง จำนวนครั้งที่เกษตรกรใส่ต่ำสุดคือ 5 ครั้งต่อปี และจำนวนครั้งที่ใส่สูงสุดคือ 36 ครั้งต่อปี เกษตรกรส่วนมากจะใส่ 11 - 20 ครั้งร้อยละ 52.04 รองลงมาจะใส่ 12 - 30 ครั้งร้อยละ 39.80 ใส่ต่ำกว่า 10 ครั้ง และใส่มากกว่า 31 ครั้งร้อยละ 4.08 เท่ากัน ดังตารางที่ 13

แหล่งน้ำที่ใช้, วิธีการให้น้ำและช่วงเวลาในการให้น้ำ

ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลนจะใช้แหล่งน้ำจากชลประทาน วิธีการให้น้ำของเกษตรกรส่วนใหญ่จะนิยมใช้เรือติดปั้มน้ำร้อยละ 63.27 และใช้วิธีรดกับโคนต้นร้อยละ 36.73 โดยในขณะที่เก็บผลผลิตนั้นเกษตรกรจะให้น้ำทุกวัน ดังตารางที่ 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพักต้นและการพรวนดินและพูนโคน

เกษตรกรจะมีการปล่อยให้ต้นหน่อไม้ฝรั่งมีการพักต้นใน 1 ปี ประมาณ 2 ครั้งคือ เก็บผลผลิต 3 เดือน จะปล่อยให้พักต้น 2 เดือน และจะมีการพรวนดินพูนโคนให้หน่อไม้ฝรั่งด้วย เฉลี่ยใน 1 ปีจะปฏิบัติ 7.84 ครั้ง จำนวนครั้งที่ทำการพรวนดินและพรวนดินต่ำสุดคือ 2 ครั้งต่อปี และสูงสุด 30 ครั้งต่อปี จำนวนครั้งที่เกษตรกรปฏิบัติกันมากที่สุดคือ 0 - 10 ครั้งร้อยละ 59.18 รองลงมาจำนวน 11 - 20 ครั้งร้อยละ 31.33 จำนวน 21 - 30 ครั้งร้อยละ 6.12 และ จำนวน 31 ครั้งขึ้นไปร้อยละ 3.06 ตามลำดับ ดังตารางที่ 15

ประเภทและการตัดเกรดที่จำหน่าย

ในการจำหน่ายหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกร จะมีการตัดเกรดหน่อไม้ฝรั่งก่อนจำหน่าย โดยจะมีการตัดเป็น 4 เกรดคือ เกรด A, B, C และ Z ร้อยละ 55.10 และตัดเป็น 3 เกรด คือ เกรด A, B และ C ร้อยละ 44.90 สำหรับหน่อไม้ฝรั่งที่เกษตรกรจำหน่ายในแต่ละวันนั้นจะจำหน่ายเป็นประเภทหน่อเขียวทั้งหมด ดังตารางที่ 16

ปริมาณที่จำหน่ายในแต่ละวัน

ในวันหนึ่ง ๆ เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตเฉลี่ย 23.77 กิโลกรัม โดยมีการจำหน่ายต่ำสุดคือ 5 กิโลกรัม และจำหน่ายสูงสุดคือ 80 กิโลกรัม เกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่าย วันละ 11 - 20 กิโลกรัม ร้อยละ 35.71 รองลงมาต่ำกว่า 10 กิโลกรัม 21 - 30 กิโลกรัม 31 - 40 กิโลกรัม 51 กิโลกรัมขึ้นไป และ 41 - 50 กิโลกรัมขึ้นไปร้อยละ 25.51, 14.29, 10.20, 9.18 และ 5.10 ตามลำดับ ดังตารางที่ 17

ลักษณะการขาย การขนส่ง และราคาในปี 2532

การขายหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน จะมีการขาย 2 ลักษณะคือ ขายส่งให้บริษัทร้อยละ 68.37 และขายให้พ่อค้าทั่วไปร้อยละ 31.63 สำหรับการขนส่งผลผลิตนั้น เกษตรกรจะไม่เสียค่าขนส่งแต่อย่างใด ราคาผลผลิตหน่อไม้ฝรั่งจะมี 2 ราคา คือราคาจากทางบริษัท ซึ่งจะให้ราคาแบ่งตามเกรดของหน่อไม้ฝรั่ง คือ เกรด A ตม ราคา กิโลกรัมละ 45 บาท เกรด A บาน เกรด B ตม เกรด B บาน เกรด C และเกรดอื่น ๆ (Z) ราคา กิโลกรัมละ 35, 31, 26, 6 และ 5 บาท ส่วนราคาที่ทางพ่อค้าทั่วไปให้นั้นจะสูงกว่าทางบริษัทเล็กน้อย และมีการให้ราคาแบ่งตามเกรดเช่นกัน คือ เกรด A ตม ราคา กิโลกรัมละ 48 บาท เกรด A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นใบเขียวประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บาน เกรด B ตูม เกรด B บาน เกรด C และเกรดอื่น ๆ (Z) ราคาภิโกลร้มละ 36, 32, 27, 6 และ 5 บาท ตามลำดับ ดังตารางที่ 18

รายได้จากการผลิตหน่อไม้ฝรั่งในปี 2532

เกษตรกรจะมีรายได้จากการผลิตหน่อไม้ฝรั่งในปี 2532 เฉลี่ย 87967.04 บาท รายได้ต่ำสุดที่เกษตรกรได้รับจากผลผลิตเท่ากับ 10,000 บาท และรายได้สูงสุดที่เกษตรกรได้รับจากผลผลิตเท่ากับ 390,000 บาท ซึ่งเกษตรกรส่วนมากจะมีรายได้ 110,000 บาทขึ้นไปร้อยละ 23.47 รองลงมาจะมีรายได้ในช่วง 30,000 - 49,999 บาท ร้อยละ 21.43 รายได้ในช่วง 10,000 - 29,999 บาท และ 70,000 - 89,999 บาท ร้อยละ 11.22 และรายได้ในช่วง 50,000 - 69,999 บาท ร้อยละ 9.18 ตามลำดับ ดังตารางที่ 19

โรคและแมลงที่พบในแปลงหน่อไม้ฝรั่ง

โรคที่พบมากที่สุด ในแปลงหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรคือ โรคลำต้นไหม้ พบร้อยละ 38.84 รองลงมาคือ โรคแอนแทรกคโนส และโรคเน่าเปื่อย ร้อยละ 38.02 และ 23.14 ตามลำดับ สำหรับแมลงที่พบมากในแปลงหน่อไม้ฝรั่งคือ หนอนกระทู้ พบร้อยละ 75.61 รองลงมาคือ เพลี้ยไฟ ร้อยละ 24.39 ตามลำดับ ดังตารางที่ 20

ตอนที่ 2 แสดงสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
จำนวน 98 ราย

ตารางที่ 8 แสดงพื้นที่และทงที่เกษตรกรใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พื้นที่ใช้ปลูก		
1 - 5 ไร่	79	80.61
6 - 10 ไร่	15	15.31
11 - 15 ไร่	2	2.04
16 ไร่ขึ้นไป	2	2.04
รวม	98	100
ทงที่ใช้ (N = 112)		
ทงส่วนตัว	82	73.21
กู้จากญาติพี่น้อง	17	15.18
กู้ ธ.ก.ส.	12	10.17
กู้จากธนาคารพาณิชย์	1	0.89
รวม	112	100

ตารางที่ 9 แสดงพันธุ์และระยะปลูก

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พันธุ์		
ยูนีเวอร์ซิตี ออฟ แคลิฟอร์เนีย 309	71	72.45
ยูนีเวอร์ซิตี ออฟ แคลิฟอร์เนีย 500	20	20.41
Bolck Improve	7	7.14
รวม	98	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะปลูก		
70 x 80 ซม.	27	27.55
70 x 120 ซม.	17	17.55
80 x 80 ซม.	18	18.37
80 x 100 ซม.	15	15.31
100 x 100 ซม.	15	15.31
100 x 120 ซม.	6	6.12
รวม	98	100

ตารางที่ 10 แสดงชนิดและวิธีการขยายพันธุ์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชนิดหน่อ ไม้ฝรั่ง		
หน่อเขียว	98	100
วิธีการขยายพันธุ์		
ใช้เมล็ด	3	3.06
ซื้อหน่อมาปลูก	7	7.14
เพาะกล้าแล้วย้ายมาปลูก	88	89.80
รวม	98	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 แสดงการเตรียมแปลงปลูกและเครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมดิน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>การเตรียมแปลงปลูก</u>		
ร่องจีน	79	80.61
ร่องลูกพุก	19	19.39
รวม	98	100
<u>เครื่องมือในการเตรียมดิน</u>		
จอบ	42	42.86
จอบและแทรกเตอร์	56	57.14
รวม	98	100

ตารางที่ 12 แสดงการกำจัดวัชพืชและการตัดแต่งกิ่ง

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืช</u>		
0 - 10 ครั้ง	7	7.14
11 - 20 ครั้ง	61	62.24
21 - 30 ครั้ง	22	22.45
31 ครั้งขึ้นไป	8	8.16
รวม	98	100
<u>จำนวนครั้งในการตัดแต่งกิ่ง</u>		
0 - 5 ครั้ง	45	45.92
5 - 10 ครั้ง	23	23.47
11 - 15 ครั้ง	21	21.43
15 ครั้งขึ้นไป	9	9.18
รวม	98	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 แสดงการใช้ปุ๋ย

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ปุ๋ยที่ใช้ในการผลิต</u>		
ปุ๋ยอินทรีย์	98	100
ปุ๋ยเคมี	98	100
<u>จำนวนครั้งที่ใส่</u>		
0 - 10 ครั้ง	4	4.08
11 - 20 ครั้ง	51	52.04
21 - 30 ครั้ง	39	39.80
31 ครั้งขึ้นไป	4	4.04
รวม	98	100

ตารางที่ 14 แสดงแหล่งน้ำ, เวลาที่ให้น้ำในขณะ เก็บผลผลิตและวิธีการให้น้ำ

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิต</u>		
น้ำชลประทาน	98	100
<u>ช่วงเวลาในการให้น้ำในขณะ เก็บผลผลิต</u>		
ทุกวัน	98	100
<u>วิธีให้น้ำ</u>		
ตกรดกับโคนต้น	36	36.73
เรือดัดบังน้ำ	62	63.27
รวม	98	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 แสดงการพักต้นและการพรวนดินพูนโคนหน่อไม้ฝรั่ง

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>การพักต้นหน่อไม้ฝรั่ง</u>		
มีการพักต้น	98	100
<u>จำนวนครั้งในการพรวนดินและพูนโคน</u>		
0 - 10 ครั้ง	58	59.18
11 - 20 ครั้ง	31	31.33
21 - 30 ครั้ง	6	6.12
31 ครั้งขึ้นไป	3	3.06
รวม	98	100

ตารางที่ 16 แสดงการเก็บผลผลิตและการตัดเถาดก่อนจำหน่าย

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>เครื่องมือเก็บผลผลิต</u>		
ใช้มือ	98	100
<u>ประเภทของการตัดเถาด</u>		
3 เถาด คือ A, B, C	44	44.90
4 เถาด คือ A, B, C, Z	54	55.10
รวม	98	100

ตารางที่ 17 แสดงปริมาณที่จำหน่ายในแต่ละวัน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
--------	------------	--------

ปริมาณที่จำหน่ายในแต่ละวัน

0 - 10 กิโลกรัม 25
 11 - 20 กิโลกรัม 25.51
 21 - 30 กิโลกรัม
 31 กิโลกรัมขึ้นไป

สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
11 - 20 กิโลกรัม	35	35.71
21 - 30 กิโลกรัม	14	14.29
31 - 40 กิโลกรัม	10	10.20
41 - 50 กิโลกรัม	5	5.10
51 กิโลกรัมขึ้นไป	9	9.18
รวม	98	100

ตารางที่ 18 แสดงลักษณะการขายและราคาผลผลิตในปี 2532

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
<u>ลักษณะการขาย</u>		
ขายส่งบริษัท	67	68.37
ขายให้พ่อค้าทั่วไป	31	31.63
รวม	98	100

ราคาจำหน่าย

ขายส่งบริษัท	เกรด A	ตูมราคา กิโลกรัมละ	45 บาท		
	เกรด A	บานราคา กิโลกรัมละ	35 บาท		
	เกรด B	ตูมราคา กิโลกรัมละ	31 บาท		
	เกรด B	บานราคา กิโลกรัมละ	26 บาท		
	เกรด C	ราคา กิโลกรัมละ	6 บาท		
	เกรดอื่น ๆ (Z)	ราคา กิโลกรัมละ	5 บาท	67	68.37
ขายให้พ่อค้าทั่วไป	เกรด A	ตูมราคา กิโลกรัมละ	48 บาท		
	เกรด A	บานราคา กิโลกรัมละ	36 บาท		
	เกรด B	ตูมราคา กิโลกรัมละ	32 บาท		
	เกรด B	บานราคา กิโลกรัมละ	27 บาท		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกรด C ราคาภิโภภร้มลล	6 บาท	
เกรดออื่น ๆ (Z) ราคาภิโภภร้มลล 5 บาท	31	31.63
รวม	98	100

ตารางที่ 19 แสดงรายได้อของเภลตรกรที่ขายผลผลิตในปี 2532

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้อจากการขายผลผลิต		
10,000 - 29,999 บาท	17	17.35
30,000 - 49,999 บาท	21	21.43
50,000 - 69,999 บาท	9	9.18
70,000 - 89,999 บาท	17	17.35
90,000 - 109,999 บาท	11	11.22
110,000 บาทขึ้นไป	23	23.47
รวม	98	100

ตารางที่ 20 แสดงโรคและแมลงที่พบในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรคที่พบ (N = 121)		
ลำต้นไหม้	47	38.84
แอนแทรกโนส	46	38.02
เน่าเปื่อยก	28	23.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรวมกันเพื่อการศึกษา 121 นั้น ไม่อนุญาต 100 นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แมลงที่พบ (N = 123)		
เพลี้ยไฟ	30	24.39
หนอนกระทู้	93	75.61
รวม	128	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งในอำเภอบางเลน จากการศึกษาได้แบ่งปัญหาออกเป็น 18 ปัญหา คือ ที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูก, ในด้านแรงงาน, เงินทุนในการดำเนินงาน, การเตรียมดิน, ด้านพันธุ์พืช, อุปกรณ์และเครื่องมือ, ในเรื่องการใช้ปุ๋ย, ในด้านการให้น้ำ, ในด้านโรคและแมลง, วิธีการใช้สารเคมีป้องกัน, ในด้านการเก็บเกี่ยว, ในด้านการเก็บรักษา, ในด้านการตัดเกรด, ในด้านการกำหนดราคา, ตลาดรับซื้อ, การจำหน่ายหน่อไม้ฝรั่ง, การขนส่ง และการได้รับการบริการจากเจ้าหน้าที่การเกษตร โดยแบ่งตามปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาก เกิดปานกลาง และเกิดน้อย ซึ่งสรุปปัญหาได้ 3 กลุ่ม

กลุ่มที่เกิดปัญหามาก จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นมากในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งนั้น ไม่มีเลย

กลุ่มที่เกิดปัญหาปานกลาง ได้แก่ ปัญหาที่ดินที่ใช้ในการปลูก, ปัญหาเงินทุนในการดำเนินงาน ปัญหาอุปกรณ์และเครื่องมือ ปัญหาวิธีการใช้สารเคมีป้องกัน พบเท่ากันคือร้อยละ 51.02 ปัญหาการเตรียมดินร้อยละ 55.10 ปัญหาด้านพันธุ์พืชร้อยละ 61.22 ปัญหาในด้านโรคและแมลง ร้อยละ 50

กลุ่มที่เกิดปัญหาน้อย ได้แก่ ปัญหาในด้านแรงงาน พบร้อยละ 55.10 ปัญหาในเรื่องการใช้ปุ๋ยร้อยละ 50 ปัญหาในด้านการให้น้ำร้อยละ 88.78 ปัญหาในด้านการเก็บเกี่ยวร้อยละ 73.47 ปัญหาในด้านการเก็บรักษาร้อยละ 80.69 ปัญหาในด้านการตัดเกรดร้อยละ 60.20 ปัญหาในด้านการกำหนดราคาร้อยละ 49.50 ปัญหาตลาดรับซื้อร้อยละ 54.08 ปัญหาการจำหน่ายหน่อไม้ฝรั่งร้อยละ 56.12 ปัญหาการขนส่งร้อยละ 77.55 และปัญหาการได้รับการบริการจากเจ้าหน้าที่การเกษตรร้อยละ 74.49 ดังตารางที่ 21

ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร จากการศึกษาได้แบ่งความต้องการออกเป็น 12 สิ่ง ได้แก่ การปรับปรุงดิน, การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร, พันธุ์พืช, เงินทุนในระดับอัตราดอกเบี้ยต่ำ, จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาช่วย, การชลประทาน, คำแนะนำในการปลูก บำรุงรักษาเก็บเกี่ยว, การหาแหล่งรับซื้อที่แน่นอน, จัดซื้อปุ๋ยมาขายในราคายุติธรรม, การประกันราคาจัดซื้อยาเคมีกำจัดศัตรูพืชมาขายในราคายุติธรรม และการจัดระบบคมนาคมขนส่งผลผลิต ซึ่งแบ่งความต้องการโดยใช้ความต้องการมาก ต้องการปานกลาง และต้องการน้อย พอสรุปความต้องการได้ 3 กลุ่ม คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่มีความต้องการมาก ได้แก่ เงินทุนในระดับอัตราดอกเบี้ยต่ำ พบร้อยละ 73.47 จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาช่วยร้อยละ 57.14, การหาแหล่งรับซื้อที่แน่นอนร้อยละ 47.96 จัดซื้อปุ๋ยมาขายในราคายุติธรรมร้อยละ 71.23 การประกันราคาร้อยละ 56.12 และ ความต้องการการจัดซื้อยาเคมีกำจัดศัตรูพืชมาขายในราคายุติธรรมร้อยละ 63.27

กลุ่มที่มีความต้องการปานกลาง ได้แก่ การปรับปรุงดิน พบร้อยละ 70.41 การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 58.16, พันธุ์พืชร้อยละ 55.10, คำแนะนำในการปลูกบำรุงรักษาเก็บเกี่ยวร้อยละ 65.31 และการจัดระบบคมนาคมขนส่งผลผลิตร้อยละ 62.24

กลุ่มที่มีความต้องการน้อย ได้แก่ ความต้องการชลประทาน พบร้อยละ 51.02 ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 21 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการผลิตผลไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 98 ราย

สภาพปัญหา	ลำดับความสำคัญ						รวม (ร้อยละ)
	มาก		ปานกลาง		น้อย		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ที่ดินที่ใช้ในการปลูก	15	15.31	50	51.02	33	33.67	100
2. ในด้านแรงงาน	7	7.14	37	37.76	54	55.10	100
3. เงินทุนในการดำเนินงาน	25	25.51	50	51.02	23	23.47	100
4. การเตรียมดิน	2	2.04	54	55.10	42	42.86	100
5. ด้านพันธุ์พืช	17	17.35	60	61.22	21	21.43	100
6. อุปกรณ์และเครื่องมือ	5	5.10	50	51.02	43	43.88	100
7. ในเรื่องการใช้น้ำ	4	4.08	45	45.92	49	50	100
8. ในด้านการให้น้ำ	2	2.04	9	9.18	87	88.78	100
9. ในด้านโรคและแมลง	41	41.84	49	50	8	8.16	100
10. วิธีการใช้สารเคมีป้องกัน	25	25.51	50	51.02	23	23.47	100
11. ในด้านการเก็บเกี่ยว	1	1.02	25	25.51	72	73.47	100
12. ในด้านการเก็บรักษา	1	1.02	14	14.29	83	84.69	100
13. ในด้านการตัดเกรด	2	2.04	37	37.76	59	60.20	100
14. ในด้านการกำหนดราคา	11	11.22	38	38.78	49	50	100
15. ตลาดรับซื้อ	5	5.10	40	40.82	53	54.08	100
16. การจำหน่ายผลไม้ฝรั่ง	-	-	43	43.88	55	56.12	100
17. การขนส่ง	2	2.04	20	20.41	76	77.55	100
18. การได้รับบริการจาก จนท.การเกษตร	-	-	25	25.51	73	74.49	100
19. ปัญหาอื่น ๆ (ระบุ)	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 22 แสดงความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรในการปลูกผลไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 98 ราย

สิ่งที่ต้องการ	ระดับความต้องการ						รวม (ร้อยละ)
	มาก		ปานกลาง		น้อย		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. การปรับปรุงดิน	20	20.41	69	70.41	9	9.18	100
2. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร	20	20.41	57	58.16	21	21.43	100
3. พันธุ์พืช	34	34.69	54	55.10	10	10.20	100
4. เงินทุนในระดับอัตราดอกเบี้ยต่ำ	72	73.47	22	22.49	4	4.08	100
5. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาช่วย	56	57.14	33	33.67	9	9.18	100
6. การชลประทาน	7	7.14	41	41.84	50	51.02	100
7. คำแนะนำในการปลูก บำรุงรักษา เก็บเกี่ยว	25	25.51	64	65.31	9	9.18	100
8. การหาแหล่งรับซื้อที่แน่นอน	47	47.96	42	42.86	9	9.18	100
9. จัดซื้อปุ๋ยมาช่วยในราคายุติธรรม	70	71.23	25	25.51	3	3.06	100
10. การประกันราคา	55	56.12	35	35.71	8	8.16	100
11. จัดซื้อยาเคมีกำจัดศัตรูพืชมาขายในราคายุติธรรม	62	63.27	32	32.66	4	4.08	100
12. การจัดระบบคมนาคมขนส่งผลผลิต	8	8.16	61	62.24	29	29.59	100
13. อื่น ๆ (ระบุ)	-	-	-	-	-	-	-

บทที่ 5

สรุปวิจารณ์ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม, สภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ตลอดจนความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรที่ผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ในการศึกษาครั้งนี้ได้ข้อมูลโดยสรุปดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

ในการศึกษานี้พบว่าเกษตรกรผู้ผลิตหน่อไม้ฝรั่งร้อยละ 62.26 เป็นเพศชาย และร้อยละ 36.74 เป็นเพศหญิง ซึ่งอายุโดยเฉลี่ยเท่ากับ 38.30 ปีโดยส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะมีอายุอยู่ในวัยทำงาน คือมีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี ร้อยละ 35.71 และมีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 93 ซึ่งเกษตรกรส่วนมากจะมีการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพราะในอำเภอบางเลนแต่ละตำบลจะมีโรงเรียนภาคบังคับประจำอยู่ จึงทำให้เกษตรกรได้รับการศึกษาในระดับภาคบังคับกันทุกคน ส่วนแรงงานที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งภายในครอบครัวเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 คน ส่วนใหญ่จะมีแรงงานอยู่ในช่วง 1 - 2 คน ร้อยละ 56.12 และเนื่องจากแรงงานในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเป็นการใช้แรงงานในครอบครัว จึงทำให้การจ้างแรงงานมีน้อย คือมีครอบครัวที่ไม่มีการจ้างแรงงานถึงร้อยละ 54.08 สำหรับการจ้างแรงงานนั้นเมื่อคิดโดยเฉลี่ยแล้วจะมีการจ้างแรงงาน 2.27 คนต่อครอบครัว

อาชีพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งนั้นเกษตรกรบางรายให้ความสนใจและยึดเป็นอาชีพหลักถึงร้อยละ 61.22 บางครอบครัวก็ยึดเป็นอาชีพรอง ซึ่งทำกันร้อยละ 41.84 สำหรับการถือครองที่ดินในการทำการเกษตรนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ดินเป็นของตนเองร้อยละ 60.48 เฉลี่ยแล้วเกษตรกรแต่ละครอบครัวมีพื้นที่ในการทำการเกษตร ครอบครัวยุคละ 15.07 ไร่ และส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ในการทำการเกษตรระหว่าง 1 - 5 ไร่ หรือร้อยละ 42.86 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรแต่ละครอบครัวยังมีพื้นที่ในการทำการเกษตรนั้นน้อยมาก ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรส่วนใหญ่แล้วจะได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 30.03 และจากเพื่อนบ้านร้อยละ 20.74 และเกษตรกรผู้นำร้อยละ 19.20 เป็นต้น ดังตารางที่ 7

ข้อมูลด้านสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

สภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน พบว่าเกษตรกรจะมีพื้นที่ปลูกหน่อไม้ฝรั่งเฉลี่ยเท่ากับ 4.94 ไร่ คือแต่ละครอบครัวจะมีการผลิตหน่อไม้ฝรั่งมากในจำนวนพื้นที่ 1 - 2 ไร่ ร้อยละ 80.61 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรแต่ละครอบครัวยังมีพื้นที่ในการผลิตที่ต่ำอยู่มาก สำหรับพื้นที่เกษตรกรใช้ส่วนมากเป็นเงินทุนของเกษตรกรเองร้อยละ 73.21 อาจเนื่องจากเกษตรกรมีพื้นที่ในการผลิตที่ต่ำอยู่จึงทำให้เกษตรกรมีเงินทุนพอที่จะดำเนินกิจกรรมของตนเองได้ และในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งนั้นเกษตรกรจะใช้พันธุ์ยูนีเวอร์ ซีดี ออฟ แคลิฟอร์เนีย 309 ร้อยละ 72.45 โดยใช้ระยะปลูกที่ใกล้เคียงกันมาก แต่ระยะปลูกที่นิยมใช้กันมากที่สุดคือระยะ 70 x 80 เซนติเมตร ร้อยละ 27.55 และเป็นการผลิตชนิดหน่อเชื่อมกันทุกครอบครัว ในการขยายพันธุ์หน่อไม้ฝรั่งนั้นเกษตรกรจะทำการเพาะกล้าแล้วย้ายไปปลูกร้อยละ 89.80 ลักษณะของแปลงปลูกนั้นเกษตรกรจะนิยมกร่องแบบร่องจีน คือ บริเวณรอบ ๆ แปลงปลูกนั้นจะขุดร่องให้น้ำซึ่งอยู่ทั้ง 4 ด้านเพื่อสะดวกในการให้น้ำรองต้นหน่อไม้ฝรั่ง ซึ่งมีเกษตรกรปลูกแบบร่องจีนถึงร้อยละ 80.61

ในปีหนึ่ง ๆ เกษตรกรจะมีการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เฉลี่ยเท่ากับ 18.39 ครั้ง แต่โดยส่วนมากแล้ว เกษตรกรจะทำการกำจัดวัชพืชในจำนวน 11 - 20 ครั้งต่อปี ร้อยละ 62.42 เพื่อเป็นการป้องกันการแย่งน้ำแย่งอาหารของหน่อไม้ฝรั่งและยังเป็นการทำลายที่หลบซ่อนของพวกแมลงศัตรูหน่อไม้ฝรั่งอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากเกษตรกรจะทำการกำจัดวัชพืชแล้ว เกษตรกรยังทำการตัดแต่งกิ่งหน่อไม้ฝรั่งที่ไม่มีประโยชน์แล้วทิ้งไป หรือกิ่งก้านที่ยื่นออกมาเกะกะออกทิ้งไปเพื่อมิให้เป็นการใช้ น้ำและอาหารของต้นหน่อไม้ฝรั่งโดยไม่เกิดประโยชน์ โดยในการตัดแต่งกิ่งนั้น เกษตรกรจะทำได้เฉลี่ยเท่ากับ 7.45 ครั้งต่อปี ส่วนมากแล้วเกษตรกรจะทำการตัดแต่งกิ่งไม่เกิน 5 ครั้งต่อปี ร้อยละ 45.92

ปุ๋ยที่ใส่บำรุงหน่อไม้ฝรั่งนั้นเกษตรกรจะใส่ทั้งปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยเคมี โดยปุ๋ยอินทรีย์นั้นเกษตรกรจะใส่เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดินไม่ให้เกิดการอัดตัวกันแน่นเกินไป เพราะหน่อไม้ฝรั่งชอบดินที่ค่อนข้างร่วนซุยเพื่อเป็นประโยชน์ในการแผ่รากขยายออกไปเพื่ออาหารและยังสะดวกในการเก็บเกี่ยว โดยดินที่ขึ้นมาได้ง่ายยิ่งขึ้น ทำให้หน่อไม้ช้ำหรือหักง่าย ปุ๋ยอินทรีย์นี้จะใช้ปุ๋ยที่ทำได้ในท้องถิ่น เช่น มูลเป็ด ขุยมะพร้าว เป็นต้น ซึ่งเกษตรกรจะนิยมใส่ในตอนที่ปล่อยให้หน่อไม้ฝรั่งพักต้น คือเมื่อเก็บผลผลิตไปประมาณ 3 เดือน หรือหน่อเริ่มเล็กลงก็ปล่อยให้ต้นหน่อไม้ฝรั่งมีการพักต้นประมาณ 2 เดือน โดยในช่วง 2 เดือนนี้จะไม่มีการเก็บผลผลิตเลย ส่วนปุ๋ยเคมีนั้นเกษตรกรจะใส่เฉลี่ยปีละ 20 - 23 ครั้ง ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเคมีจำนวน 11 - 20 ครั้งต่อปี ร้อยละ 52.04

ขอสงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งน้ำนั้นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการปลูกหน่อไม้ฝรั่ง เพราะหน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก และในช่วงที่เก็บผลผลิตนั้นถ้าหน่อไม้ฝรั่งได้รับน้ำไม่เพียงพอ หน่อก็จะไม่อวบและกรอบ และยังมีผลทำให้หน่อแข็งมีเส้นใยมาก ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ซึ่งแหล่งน้ำที่เกษตรกรใช้นั้นได้จากแหล่งน้ำชลประทานเพราะเกษตรกรจะต้องให้น้ำกับต้นหน่อไม้ฝรั่งทุกวัน ในขณะที่เก็บผลผลิต ซึ่งจะขาดไม่ได้ โดยวิธีการให้น้ำที่เกษตรกรนิยมปฏิบัติกันคือ การใช้เรือติดปั้มน้ำแล้วลากไปรอบ ๆ ร่องน้ำข้างแปลงปลูก จะช่วยให้เกษตรกรเบาแรงเท่าการใช้รถเกรดกับไคนตันโดยตรง และรวดเร็วยิ่งขึ้น

การเก็บผลผลิตนั้นเกษตรกรจะใช้มือดึงหน่อขึ้นมาจากต้น และจะทำการเก็บในช่วงเช้าตั้งแต่ 6.00 - 9.00 น. เพราะเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้กับบริษัทรับซื้อ จะนำผลผลิตไปยังจุดรับซื้อที่ทางบริษัทกำหนดไว้ ทางบริษัทก็จะนำรถมารับหน่อไม้ฝรั่งยังจุดต่าง ๆ ในช่วงเช้า และนำกลับเข้าสู่โรงงานของบริษัทต่อไป เกษตรกรจะจำหน่ายเป็นประเภทหน่อเขียวทั้งหมดและจะมีการตัดเกรดเป็น 4 เกรด คือ เกรด A, B, C และ Z ร้อยละ 55.10 และตัดเป็น 3 เกรด คือ เกรด A, B และ C ร้อยละ 44.90 ในวันหนึ่ง ๆ เกษตรกรจะจำหน่ายผลผลิตเฉลี่ยเท่ากับ 23.77 กิโลกรัม ส่วนใหญ่แล้วเกษตรกรแต่ละครอบครัวจะจำหน่ายผลผลิตระหว่าง 11 - 20 กิโลกรัมต่อวัน ร้อยละ 35.71 เนื่องจากเกษตรกรมีพื้นที่ปลูกหน่อไม้ฝรั่งน้อย และเกษตรกรบางรายมีพื้นที่ทำการเกษตรมาก แต่ใช้พื้นที่ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเพียง 1 - 2 ไร่ เท่านั้น จึงทำให้ผลผลิตที่ผลิตเพื่อจำหน่ายในแต่ละวันไม่มากเท่าที่ควร

การขายผลผลิตของเกษตรกรจะมีการขายเป็น 2 ลักษณะคือ ขายส่งให้บริษัทโดยทางบริษัทจะส่งรถมารับผลผลิตทุกวันตามจุดรับซื้อต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีเกษตรกรที่ขายส่งให้บริษัทหรือร้อยละ 68.37 และขายให้พ่อค้าทั่วไปร้อยละ 31.63 เท่านั้น สำหรับราคาเกษตรกรได้รับการขายผลผลิตในปี 2532 นั้น พ่อค้าทั่วไปจะให้ราคาสูงกว่าทางบริษัทเล็กน้อย แต่เกษตรกรก็ยังไม่นิยมขายให้กับพ่อค้าทั่วไปเท่าที่ควร เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่พอใจที่จะขายให้ทางบริษัทเนื่องจากมีความสะดวกในการจำหน่าย และลดการเสี่ยงในเรื่องราคาและตลาด เพราะทางบริษัทจะให้ราคาที่แน่นอนและรับซื้อเป็นประจำซึ่งแตกต่างกับพ่อค้าทั่วไปซึ่งจะให้ราคาที่ขึ้น ๆ ลง ๆ ตามสภาวะของตลาดเอารัดเอาเปรียบทางด้านราคาแก่เกษตรกรมาก การรับซื้อก็ไม่แน่นอน บางวันก็เข้ามารับซื้อ บางวันก็ไม่มารับซื้อจึงทำให้เกษตรกรเกิดความเสียหายและเสียเปรียบตลอดเวลา ซึ่งราคาที่ทางพ่อค้าทั่วไปให้จะให้ราคาตามเกรด คือ เกรด A ตุ่ม ราคา กิโลกรัมละ 48 บาท เกรด A บาน ราคา กิโลกรัมละ 36 บาท เกรด B ตุ่ม ราคา กิโลกรัมละ 32 บาท เกรด B บาน ราคา กิโลกรัมละ 27 บาท เกรด C ราคา กิโลกรัมละ 6 บาท และเกรด Z ราคา กิโลกรัมละ 5 บาท โดยมีเกษตรกรขายให้ร้อยละ 31.63 สำหรับราคาที่ทางบริษัทให้ก็จะแบ่งให้ตามเกรดเช่นกัน คือ เกรด A ตุ่ม ราคา กิโลกรัมละ 45 บาท เกรด A บาน ราคา กิโลกรัม

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละ 35 บาท เกรด B ตุ่ม ราคา กิโลกรัมละ 31 บาท เกรด B บาน ราคา กิโลกรัมละ 26 บาท เกรด C ราคา กิโลกรัมละ 6 บาท และเกรด Z ราคา กิโลกรัมละ 5 บาท ซึ่งมีเกษตรกรขายให้กับทางบริษัทร้อยละ 68.37

รายได้จากการขายผลผลิตของเกษตรกรในปีที่ผ่านมา (2532) พบว่าเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 87,967.04 บาทต่อปี โดยรายได้ต่ำสุดที่เกษตรกรได้รับคือ 10,000 บาทต่อปี และรายได้สูงสุดที่เกษตรกรได้รับคือ 390,000 บาทต่อปี และรายได้ส่วนใหญ่ที่เกษตรกรได้รับจะอยู่ในช่วง 110,000 บาทขึ้นไปต่อปีร้อยละ 23.47 จากรายได้ที่เกษตรกรได้รับย่อมแสดงให้เห็นว่า อาชีพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรในอำเภอบางเลน เป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรค่อนข้างสูงและทำรายได้ให้แก่เกษตรกรที่สม่ำเสมอและแน่นอน เนื่องจากผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้นี้มีตลาดรองรับมากมาย เช่น บริษัท หรือแม่แต่พ่อค้าทั่วไปก็ให้การสนับสนุนและรับซื้อในปริมาณที่มาก

ในปี 2532 ที่ผ่านมากการผลิหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรจะมีปัญหาเรื่อง โรคและแมลงเข้ารบกวนแปลงปลูก โดยโรคที่พบบ่อยคือ โรคลำต้นไหม้ พบร้อยละ 56.73 และแมลงที่พบมากได้แก่ หนอนกระทู้ พบถึงร้อยละ 75.61

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งในปีที่ผ่านมาคือ ปี 2532 จะไม่พบปัญหาที่เกิดขึ้นมากแต่จะพบปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับปานกลาง เช่น ปัญหาที่ดินที่ใช้ในการผลิต เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการผลิตเพียง 1 - 2 ไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับราคาของผลผลิตที่สูงแล้ว ทำให้เกษตรกรพลาดโอกาสในเรื่องผลผลิต จึงส่งผลทำให้เกษตรกรขาดรายได้ที่น่าจะได้รับไป ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรอีกปัญหาหนึ่งก็คือ ปัญหาเงินทุนในการดำเนินงาน เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ในการผลิตที่ต่ำรายได้ก็ไม่ได้ไม่มาก จึงทำให้เกษตรกรต้องการที่จะขยายพื้นที่ในการผลิตแต่ขาดเงินทุนในการขยายพื้นที่ออกไปให้มากกว่านี้ เกษตรกรจึงมีปัญหาระยะเงินกู้ขึ้น นอกจากปัญหาทั้ง 2 ประการที่กล่าวเกษตรกรยังพบปัญหาอีกในหลาย ๆ ปัญหา ดังตารางที่ 21

ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร

เกษตรกรมีความต้องการในด้านเงินทุนเพราะเกษตรกรต้องการที่จะขยายพื้นที่ในการผลิตเพิ่มขึ้น แต่เกษตรกรไม่มีเงินทุนเพียงพอ และมีความต้องการความช่วยเหลือในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาช่วย เพื่อสะดวกในการซื้อ-ขาย และเพื่อตัดปัญหาการเอาผิดเอาเปรียบของพ่อค้าคนกลาง และยังมีความต้องการในอีกหลาย ๆ ด้าน ดังตารางที่ 22

ดูหน้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสนับสนุนให้เกษตรกรรายอื่นได้ทำการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเพิ่มมากขึ้น เพราะการผลิตหน่อไม้ฝรั่งเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรสูง และเป็นรายได้ที่สม่ำเสมอตลอดจนมีวิธีการปลูก และดูแลรักษาที่ไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อนมากนัก
2. ควรสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เช่น สหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรให้มากขึ้น เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการรวมการซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตได้ต่ำลง และเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองในการขายผลผลิต
3. ควรจัดหาแหล่งเงินทุนในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำให้เกษตรกร เพื่อนำไปใช้ในการผลิตให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
4. สำหรับเกษตรกรที่ขายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลางหรือพ่อค้าทั่วไป ควรจะมีการศึกษาตลาดให้แจ่มแจ้งก่อน เพื่อป้องกันการเอาเปรียบของพ่อค้า
5. สำหรับผู้ที่มีความสนใจที่จะทำการวิจัยในเรื่องของหน่อไม้ฝรั่งควรจะมีการศึกษาถึงเรื่อง ดินที่เหมาะสมในการปลูก ระยะเวลาปลูก และการสนองตอบปุ๋ยของหน่อไม้ฝรั่ง เพื่อให้ทำงานวิจัยได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กนิฐา สังคหต์. 2532. การป้องกันและกำจัดโรคแมลงหน่อไม้ฝรั่ง. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม (10 - 12 มกราคม 2532). (โรเนียว)

กฤษฎา สัมพันธ์รักษ์. การปรับปรุงพันธุ์หน่อไม้ฝรั่ง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. "การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง" คำแนะนำที่ 60

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2520. การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกียรติเกษตร กาญจนพิสุทธิ์. หน่อไม้ฝรั่ง. นครบุรี. ศูนย์ผลิตตำราเกษตรเพื่อชนบท.

ธวัช ลวะเปารยะ. ความรู้เรื่องหน่อไม้ฝรั่งสำหรับประเทศไทย โครงการเร่งรัดการผลิตหน่อไม้ฝรั่งปี 2532. (17 - 18 เมษายน 2532). (โรเนียว)

ผาดิพงษ์ สระวาสิ. 2527. การผลิตหน่อไม้ฝรั่งในหมู่บ้านโครงการทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ : วิทยุหาพิเศษ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เมืองทอง ทวนทวี และสุวีรัตน์ ัญญาโตนะ. 2525. สวนผัก. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : กลุ่มหนังสือเกษตร.

วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ. 2514. การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง. ชลบุรี : วิทยาลัยเกษตรกรรมบางพระ.

ศวีจิตรา ภัทรพฤกษ์พามิซ. 2531. การศึกษาสภาพการเกษตรเพื่อส่งเสริมการปลูกหน่อไม้ฝรั่งในแขวงทุ่งครุ เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2532. กรุงเทพฯ : วิทยุหาพิเศษ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สถาบันต์ ปรีดา. 2514. คู่มือปลูกผักและไม้ผลเมืองไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนัก

พิมพ์คลังวิทยา. ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมพร ทรัพย์สาร. 2532. การปลูกท่อนอไม้ฝรั่ง. ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมแห่งชาติ. (10 - 12 มกราคม 2532). (โรเนียว)

อำนวยการ โภธาราม. รายงานการศึกษาเรื่องท่อนอไม้ฝรั่ง. พิมพ์ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2530.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพทั่วไปของอำเภอบางเลน

ประวัติความเป็นมา

บางเลน ชื่อนี้มีมาตั้งแต่อยู่ในแผนที่ประเทศไทยก็จริงอยู่ ทว่าชื่อนี้ยังไม่ปรากฏอยู่ในแผนที่ท่องเที่ยวของประเทศ เพราะ เอยถึงชื่ออำเภอบางเลนแล้วนั้น จินตภาพหรือภาพรวมของดินแดนนี้มีมาช้านาน ไม่ออกกว่าเป็นเช่นใดแม้จะอยู่ในเขตเมืองพระ หรือพระปฐมเจดีย์มีวัดหลวงพ่อสำเนียง วัดที่อุปการะเด็กกำพร้า และอยู่เหนือนครชัยศรีก็ตาม

ชุมชนส่วนใหญ่จะตั้งกระจายกันอยู่ริมแม่น้ำและริมคลองใหญ่ เมื่อแรกตั้งเป็นอำเภอบางเลน ในปี พ.ศ. 2439 ที่ว่าการอำเภอนั้นตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีนที่บ้านบางไผ่นารถ ต่อมาน้ำเซาะตลิ่งพังจึงต้องย้ายที่ว่าการอำเภอบางเลนไปตั้งอยู่ที่ตำบลบางปลาริมแม่น้ำท่าจีนเหมือนกัน แล้วเปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอบางปลาในปี พ.ศ. 2479 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อตำบลที่ตั้งที่ว่าการอำเภอคือตำบลบางเลนเป็นตำบลบางเลน ชื่อที่ว่าการอำเภอก็เปลี่ยนตามไปด้วยเป็นอำเภอบางเลน คงตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีน ครั้นเมื่อมีการสร้างถนนขึ้นใช้แทนคลอง สภาพตัวเมืองได้ขยายตั้งอยู่ริมถนนมากขึ้น กระทรวงมหาดไทยจึงให้ย้ายที่ว่าการอำเภอบางเลน ตั้งอยู่ริมถนนพลตำรวจ ที่ว่าการอำเภอบางเลนที่สร้างขึ้นใหม่เมื่อปี 2521 นั้น อาคารใหญ่โอ้อ่าดูลงร้าวกับศาลากลางจังหวัดทีเดียว

อาณาเขตและการปกครอง

อำเภอบางเลน เป็นดินแดนที่มีพื้นที่ราบลุ่มทั้งอำเภอ ไม่มีภูเขาหรือเนินเขามิแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านกลางพื้นที่กว้าง 544 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ของอำเภอบางเลน

ทิศเหนือ	ติดกับอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรีและอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ทิศใต้	ติดอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดกับอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี
ทิศตะวันตก	ติดอำเภอกำแพงแสนและอำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่อำเภอบางเลนนั้น นอกจากจะมีลักษณะแบนราบขนาดแม่น้ำท่าจีนแล้วยังมีคลองเล็กคลองน้อยทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและคลองขุดเพื่อระบายน้ำ พื้นที่การเกษตรรวมทั้งหมดประมาณ 50 คลอง

การปกครองในอำเภอบางเลน แบ่งพื้นที่การปกครองเป็น 15 ตำบล คือ บางเลน บางหลวง บางระกำ ลำพญา นราภิรมย์ คลองนกกระทุง บางปลา บางภาษี คอนตุม บางไทรป่า ไทรงาม ทิมมูล ไม้หูช้าง นิลเพชร และบัวปากท่า การปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็นเขตสุขาภิบาล 4 แห่ง ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนใหญ่ในเขตสุขาภิบาลมีตลาดร้านค้าอยู่ริมน้ำในแต่ละเขต ทำให้ตลาดดูขนาดเท่า ๆ กัน แม้ที่ตำบลบางเลนอื่นเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอก็ตาม ตลาดบางเลนก็ไม่ใหญ่กว่าตลาดลำพญาหรือตลาดบางภาษีเท่าใดนัก ดูแล้วชีวิตความเป็นอยู่ในแต่ละท้องที่เท่า ๆ กัน ไม่เหมือนกับบางอำเภอที่ตลาดไกลที่ว่าการอำเภอใหญ่แล้วชุมชนในเขตตำบลจะเล็กมีสภาพความเจริญของท้องถิ่นต่างกันมาก ทุกตำบลจะมีไฟฟ้าใช้ตลอด 24 ชั่วโมง มีโรงพยาบาลประจำอำเภอ 1 แห่ง และมีสถานีอนามัย 16 แห่ง นับว่าเป็นการกระจายสาธารณสุขประโยชน์ถึงประชาชนได้มากที่สุด

ประชากร

จากข้อมูลสำราจจำนวนประชากรเมื่อปลายปี 2532 มีประชากรทั้งหมด 102,500 คน เป็นชาย 56,085 คน หญิง 46,415 คน ชาวบางเลนส่วนมากมีเลือดผสมไทยจีนที่บรรพบุรุษอพยพมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ตามริมแม่น้ำท่าจีน จึงมีนิสัยอดทน ขยันขันแข็ง มีความคิดริเริ่มในการพัฒนาอาชีพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่มีความสามัคคีในการที่จัดสาธารณสุขเพื่อความเจริญในเขตชุมชนของตน

อาชีพ

ชาวบางเลนใช้พื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำท่าจินาหาเลี้ยงครอบครัว และให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่นมากมาย ส่วนใหญ่ทำการเกษตร ทำนา ทำสวนผลไม้ ทำไร่พืช ทางเศรษฐกิจไร้อ้อย และพืชผักสวนครัว การปศุสัตว์ ทำฟาร์มเบ็ด ฟาร์มไก่ ฟาร์มหมู การประมงน้ำจืด ทำบ่อปลา บ่อกุ้ง มีโรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร เช่น โรงงานน้ำตาล โรงงานวันเส้น โรงงานหล่อไม้ฝรั่ง เป็นต้น

จากข้อมูลเอกสารบรรยายสรุปอำเภอบางเลนนั้นทราบว่า บางเลนเป็นแหล่งผลิตข้าวเปลือก ข้าวเจ้าที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ทำนา 220,000 ไร่ก็ตาม ทว่าเขาทำไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นากันตลอดปี ตามหลักการเกษตรแผนใหม่ บางแห่งทำนาปีละ 3 ครั้ง บางแห่งทำนา 2 ปี 5 ครั้ง และได้ข้าวคิดเฉลี่ยผลผลิตประมาณ 700 กิโลกรัมต่อไร่

การนับถือศาสนา

ชาวอำเภอบางเลนโดยส่วนมากหรืออาจจะกล่าวได้ว่าเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ประชาชนเป็นผู้ที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี รักสงบ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักษาซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามไว้ตลอดมา

การคมนาคม

การเดินทางจากกรุงเทพมหานคร ทางที่สะดวกที่สุดคือขับรถออกไปตามทางวงแหวนรอบนอกสายตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี หรือทางหลวงหมายเลข 340 ผ่านบางใหญ่ลาดหลุมแก้วเลยหลักกิโลเมตรที่ 37 ถึงสี่แยกพวงศัณชัยย้ายต่อไปอีก 22 กิโลเมตร ถึงตลาดอำเภอบางเลน รวมระยะทางจากกรุงเทพ-บางเลน 77 กิโลเมตร

จากนครปฐม ออกรถตามเส้นทางสายนครปฐม-กำแพงแสน-บางเลน รวมระยะทาง 49 กิโลเมตร ธรรมดาสายกรุงเทพ-กำแพงแสน ไปลงที่ตลาดบางเลน ระยะทางระหว่างอำเภอบางเลน-กำแพงแสน 23 กิโลเมตร บางเลน-ดอนตูม 14 กิโลเมตร ถนนสายต่าง ๆ สู้ตำบลส่วนมากยังเป็นทางเดินลูกรังระยะสั้น ๆ

สถานที่สำคัญ

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ วัดเวฬุวนาราม (วัดหลวงพ่อสำเนียง) จากถนนพหลโยธินใกล้ตลาดบางภาษี มีน้ำมันการปิโตรเลียมข้างทาง

ของกินชื่อดังบางเลน กับข้าวเป็ดพะไล (โกแท้) ขนมเปียบางเลน ไข่เค็มบางเลน ของฝากที่ระลึกคือ เครื่องจักสานไม้ไผ่ และเครื่องจักสานจากผักตบชวา

ตารางที่ 23 ต้นทุนการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง (เพื่อเก็บหน่อเขียว)

บาท/ไร่

รายการ	ต้นทุน ปีที่ 1	ต้นทุน ปีที่ 2	ต้นทุน ปีที่ 3	ต้นทุน ปีที่ 4
1. ค่าเมล็ดพันธุ์ 225 กรัม/ไร่	125	-	-	-
2. ค่าเตรียมดิน	420	-	-	-
3. ค่าน้ำปุ๋ย	4,410	5,010	5,010	5,010
- ปุ๋ยเคมี	1,410	2,010	2,010	2,010
- ปุ๋ยคอก 3 ตัน/ไร่	3,000	3,000	3,000	3,000
4. ค่ายาป้องกันและกำจัดแมลงและศัตรูพืช	200	200	200	200
5. ค่าน้ำมันรดน้ำ	900	1,200	1,200	1,200
6. ค่าแรงงาน	2,560	6,760	6,760	6,760
- ค่าจ้างเพาะกล้า	40	-	-	-
- ค่าจ้างปลูก	120	-	-	-
- ค่าจ้างใส่ปุ๋ย	160	240	240	240
- ค่าจ้างพรวนดินกลบดินและกำจัดวัชพืช	960	1,440	1,440	1,440
- ค่าจ้างฉีดยา	80	80	80	80
- ค่าจ้างเก็บเกี่ยวและคัดแยกบรรจุ	1,200	5,000	5,000	5,000
7. เบ็ดเตล็ด	1,000	1,000	1,000	1,000
รวม	9,615	14,170	14,170	14,170

ที่มา : เอกสารวิชาการ วนาจารย์กรไทยปีที่ 9 ฉบับที่ 1/2531

หมายเหตุ : ค่าน้ำปุ๋ยและค่ายาป้องกันและกำจัดฯ จะแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

การศึกษาสภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกร
ในอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ชื่อ นามสกุล

บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล

อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

คำแนะนำ ทำเครื่องหมาย "v" ลงใน () หรือเติมข้อความที่เป็นจริงลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....
3. จบการศึกษาระดับสูงสุด
4. แรงงานที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งในครอบครัว จำนวน.....คน
5. แรงงานที่จ้างในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง จำนวน.....คน
6. อาชีพหลัก (อาชีพที่ทำรายได้มากที่สุด)
7. อาชีพรอง (อาชีพที่ทำรายได้รองลงมา)
8. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ไร่
เป็นของตนเอง ไร่ เช่าผู้อื่น ไร่
ให้เช่า ไร่ อื่น ๆ (ระบุ) ไร่
9. แหล่งความรู้ที่ท่านได้รับเกี่ยวกับเรื่องหน่อไม้ฝรั่ง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
() เจ้าหน้าที่งาน ช.ก.ส.
() พัฒนาการ
() อาจารย์วิทยาลัยเกษตรกรรม
() เกษตรกรผู้นำ
() ตัวแทนบริษัท
() เพื่อนบ้าน
() อื่น ๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง

1. พื้นที่ที่ใช้ผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ไร่
2. ทนที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ส่วนใหญ่ได้จากที่ใด

☐ ทนส่วนตัว	☐ กู้จาก ธ.ก.ส.
☐ กู้จากญาติพี่น้อง	☐ กู้จากธนาคารพาณิชย์
☐ กู้จากสหกรณ์การเกษตร	☐ อื่น (ระบุ)
3. พันธุ์หน่อไม้ฝรั่งที่ปลูก

☐ พันธุ์แมร์วอชิงตัน	☐ พันธุ์ยูนิเวอร์ซิตี ออฟ แคลิฟอเนีย 309
☐ พันธุ์มาร์ชวอชิงตัน	☐ พันธุ์ยูนิเวอร์ซิตี ออฟ แคลิฟอเนีย 500
☐ อื่น ๆ (ระบุ)	
4. ระยะปลูกหน่อไม้ฝรั่งที่ท่านปฏิบัติอยู่ เซนติเมตร เซนติเมตร
5. ชนิดของหน่อไม้ฝรั่งที่ปลูกในส่วนของท่าน

☐ หน่อเขียว	☐ หน่อขาว
☐ หน่อเขียวและหน่อขาว	☐ อื่น ๆ (ระบุ)
6. วิธีการขยายพันธุ์

☐ ใช้เมล็ด	☐ ชี้อน้อมมาปลูก
☐ เพาะกล้าแล้วย้ายมาปลูก	☐ อื่น ๆ (ระบุ)
7. ท่านเตรียมแปลงปลูกมีลักษณะเป็นร่องลูกฟูกใช่หรือไม่

☐ ใช่	☐ ไม่ใช่ (ระบุ)
------------------------------	--
8. เครื่องมือที่ใช้ในการเตรียมดิน

☐ ใช้จอบ	☐ ใช้รถแทรกเตอร์
☐ ใช้จอบและรถแทรกเตอร์	☐ อื่น ๆ (ระบุ)
9. ท่านมีวิธีการกำจัดวัชพืชในแปลงหน่อไม้ฝรั่งหรือไม่

☐ มี	☐ ไม่มี
-----------------------------------	--------------------------------
10. ท่านมีการตัดแต่งกิ่งหน่อไม้ฝรั่งหรือไม่

☐ มี	☐ ไม่มี
-----------------------------------	--------------------------------
11. ปุ๋ยที่ใช้ในการปลูก

☐ ปุ๋ยอินทรีย์	☐ ปุ๋ยเคมี
---------------------------------------	-----------------------------------

 จำนวนที่ใช้ปุ๋ยเคมีในปี 2532 ประมาณ ครั้ง
12. น้ำที่ใช้ในการผลิตหน่อไม้ฝรั่งได้จากแหล่งใด

☐ น้ำฝน	☐ น้ำบ่อ
☐ น้ำชลประทาน	☐ อื่น ๆ (ระบุ)

13. วิธีการให้น้ำหน่อไม้ฝรั่ง
- () ตักรดกับ โคนต้น () ใช้สายยาง
- () ใช้สปริงเกอร์ () ใช้เรือติดปั๊มน้ำ
- () ใช้ปล่อยเข้าตามร่อง () อื่น ๆ (ระบุ)
14. ช่วงเวลาที่ให้น้ำหน่อไม้ฝรั่งขณะเก็บผลผลิต
- () ทุกวัน () 5 - 10 วันต่อครั้ง
- () 10 - 14 วันต่อครั้ง () อื่น ๆ (ระบุ)
15. ในปีที่ผ่านมา (2532) ท่านมีการพักต้นหน่อไม้ฝรั่งหรือไม่
- () มี (ระบุ) () ไม่มี
16. ท่านมีการพรวนดินและพ่นโคนหรือไม่
- () มี ครั้งต่อปี () ไม่มี
17. เครื่องมือที่ใช้เก็บผลผลิต
- () ใช้มีด () ใช้เสียม
- () ใช้มือดึง () อื่น ๆ (ระบุ)
18. เวลาในการเก็บผลผลิต
- () ช่วงเช้า 6.00 - 9.00 น. () ช่วงบ่าย 10.00 - 16.00 น.
- () อื่น ๆ (ระบุ)
19. ท่านมีการตัดเกรดก่อนจำหน่ายหรือไม่
- () มี () ไม่มี
20. ในกรณีที่มีการตัดเกรด ท่านแบ่งเป็นกี่เกรด
- () 3 เกรด คือ
- () 4 เกรด คือ
- () อื่น ๆ (ระบุ)
21. ประเภทของหน่อไม้ฝรั่งที่จำหน่าย
- () หน่อขาว () หน่อขาวและหน่อเขียว
- () หน่อเขียว () อื่น ๆ (ระบุ)
22. ปริมาณจำหน่ายในแต่ละวัน ประมาณ กิโลกรัม
23. ลักษณะการขายหน่อไม้ฝรั่ง
- () ขายส่งให้บริษัท () แบ่งขายตามความจำเป็นการใช้เงิน
- () ขายให้พ่อค้าทั่วไป () อื่น ๆ (ระบุ)
24. ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง
- () เสีย () ไม่เสีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

25. ราคาจำหน่ายผลผลิตในปีที่ผ่านมา (2532)

เกรด A ตูม กิโลกรัมละ	เกรด A ขาน กิโลกรัมละ
เกรด B ตูม กิโลกรัมละ	เกรด B ขาน กิโลกรัมละ
เกรด C ตูม กิโลกรัมละ	อื่น ๆ (ระบุ) กิโลกรัมละ

26. รายได้ที่ได้รับจากการขายผลผลิตในปี 2532 ประมาณ บาท

27. โรคที่ท่านพบในแปลงปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

☐ โรคลำต้นไหม้	☐ โรคแอนแทรกโนส
☐ โรคเน่าเปื่อย	☐ อื่น ๆ (ระบุ)

28. แมลงที่ท่านพบในแปลงหน่อไม้ฝรั่ง

☐ เพลี้ยไฟ	☐ หนอนกระทู้
☐ อื่น ๆ (ระบุ)	

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตหน่อไม้ฝรั่ง โดยให้ลำดับความสำคัญ

ลักษณะของปัญหา มาก ปานกลาง น้อย หมายเหตุ

1. ที่ดินที่ใช้ในการปลูก
2. ในด้านแรงงาน
3. เงินทุนในการดำเนินงาน
4. การเตรียมดิน
5. ด้านพันธุ์พืช
6. อุปกรณ์และเครื่องมือ
7. ในเรื่องการใช้ปุ๋ย
8. ในด้านการให้น้ำ
9. ในด้านโรคและแมลง
10. วิธีการใช้สารเคมีป้องกัน
11. ในด้านการเก็บเกี่ยว
12. ในด้านการเก็บรักษา
13. ในด้านการตัดเกรด
14. ในด้านการกำหนดราคา
15. ตลาดรับซื้อ
16. การจำหน่ายหน่อไม้ฝรั่ง
17. การขนส่ง
18. การได้รับการจากเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร
19. ปัญหาอื่น ๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรในการผลิตผลไม้ฝรั่ง

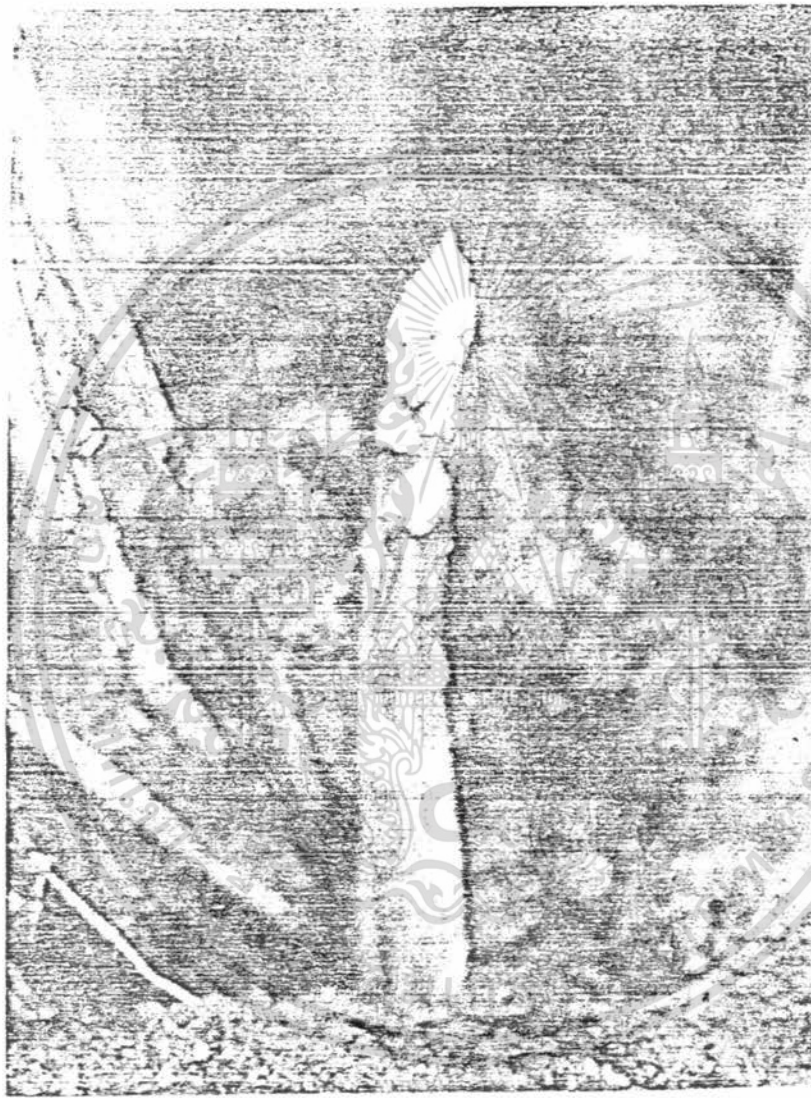
สิ่งที่ต้องการ	ระดับความต้องการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. การปรับปรุงดิน			
2. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร			
3. พันธุ์พืช			
4. เงินทุนในระดับอัตราดอกเบี้ยต่ำ			
5. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรมาช่วย			
6. การชลประทาน			
7. คำแนะนำในการปลูก บำรุงรักษาเก็บเกี่ยว			
8. จัดหาแหล่งรับซื้อที่แน่นอน			
9. จัดซื้อปุ๋ยมาขายในราคายุติธรรม			
10. การประกันราคา			
11. จัดซื้อยาเคมีกำจัดศัตรูพืชมาขายในราคายุติธรรม			
12. การจัดระบบคมนาคมขนส่งผลผลิต			
13. อื่น ๆ (ระบุ)			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 ลักษณะต้นหน่อไม้ฝรั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 ลักษณะหน่อที่สามารถเก็บเกี่ยวได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ... เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัด... ของอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้